

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Végletek légyottja.

Budapest, augusztus 2.

(v.) Az aggodalmasok és az ujjongók találkoztak egymásnak a Szilágyi Dezső koporsójánál. Bizarrra légyottja a legfurcsább végletpárnak! Akik egymással sohá semmiben nem tudtak megegyezni, mivelhogy a politikai gondolkodásnak ellentétes pólusain mozognak, most imhol összekerültek egy és ugyanazon származás tévedésben. „Meghalt Szilágyi, oda a szabadelvűség!” rebegik az aggodók a liberális táborban. S ugyanezt rivallja az ultramontan ujjongók új reményektől duzzadó öröme. A józan ész pedig odaáll a rettegők s az örvendezők közzé s lefújja ott is, itt is az okatlan emóciót.

A magyar liberalizmus gyaszt öltött, de él. Az évszázados büszke csarnoknak kidőlt egyik hatalmas és ékes oszlopa, de maga a csarnok még áll s dacolni tud is, fog is az enyészettel. Indiában az özvegyasszony elégetti magát elhalt férje máglyáján. De a magyar szabadelvűség nem hindu özvegyasszony. Fájdalmas kegyelettel őrizi meg emléket ama hőselektől bajnokának, akit ma sirba vittek; ám gyásza, bármily őszinte és mély legyen, nem csökkenti sem nemzeti hivatásának öntudatát, sem életerejét. Nem értjük hát azoknak a viselkedését, akik úgy tesznek, mintha ma nem Szilágyi Dezsőt, hanem a liberalizmust temették volna el. Szilágyi nem volt sem az egyetlen, sem az utolsó szabadelvű államférfi Magyarországon. Fényes elméje, rettenthetetlen akarata, politikai egyéniségének szinte félelmetes arányai által egyike volt ugyan a szabadelvű magyar politikusok legkiválóbbjainak; ám hogy az ő halála után a magyar szabadelvűségnek be kellene a boltot csuknia, hogy vele elenyészett a szabadelvű magyar politikából

az életképesség, azt nagy képpel lehet ugyan állítani, de komoly ábrázattal nem. Pótolhatatlan veszteségről beszélt a hirtelen csapástól felajduló közvélemény. Nincs mit visszavonni ebből a panaszból. Ám a pótolhatatlan veszteség még nem elviselhetetlen. A magyar szabadelvűség fejlődésének története nem mutat meddőseget; tartós és nagy diadalainak döntő tényezője az volt, hogy kidőlt erőit reprodukálni tudta mindenha. Ha egy ember vállal nem bírta azt a terhet, melyet az elesett bajvivő viselt, hát megosztzkodtak rajta többen. S míg meg nem jött a kárpótlás az elvesztett minőségért, betöltötte a támadt hézagot a mennyiség. A ma támadt résbe is odaugrunk hát öten, tizen, ha kell, százan, de rajta betölteni a reakciót nem engedjük.

A játszma folyik tovább; szegényebbek vagyunk egy hatalmas tromfál, de nincs miért feladnunk azt a játékot, amelyben eddig következetesen ellenfeleink voltak a vesztesek. Korai hát az aggodók sopánkodása és az ujjongók örvendezése. Szilágyi Dezső sirhantja mellől sajtó szívvel, de ép erővel tér vissza a cselekvés műhelyébe és a harcok porondjára a magyar szabadelvűség. Noha megcsappantunk diszben és erőben, de zászlónk még fenn fenn lobog s körülötte az őrsereg elszántan fogja folytatni a munkát s a küzdelmet.

Az eszme halhatatlan; túléli legdaliásabb leventéjét is. A liberális eszme még nem fejezte be nemzetalkotó és államszázlárdító feladatát. Boldogulnia kellene hát még akkor is, ha egyszerre elhullott volna minden vezérlő harcosa. Pedig az oszlopos bajvivők közül csak egy hullott el; példátlan erejű, ritka értékű volt ez az egy, de egy volt csupán. A többi még él s eszük ágában sincs, hogy a fegyvert letegyék. Sőt érzik, hogy bátorságukat, kitartásukat fokozniuk kell ezután, mert az esetleg növekvő veszedelemmel

egy vezérlő lángelmével szegényebbé lett tábor áll szemközt. Mondják, hogy Szilágyi Dezsőnek pusztja neve is egy nyert csatát jelentett. Igaz; de igaz viszont az is, hogy Szilágyi Dezső halála még nem jelent egy elvesztett háborút.

Ha megszólalhatna sirjában Szilágyi Dezső, a legélesebben ostorozná a sopánkodók kishitűségét. Rájuk rivallna, hogy ne siránkozzanak vénasszony módjára, hanem siessenek vissza a küzdőterre s álljanak helyt a liberalizmus ügyéért, amelynek egész életét szentelte. Az ő élete nem azt tanítja, amitől a rettegők foga vacog. Ő sohasem csüggedett, a kezében tartott zászlót soha be nem göngyöltte. Fáradhatatlan volt a harcban, de még fáradhatatlanabb a kitartásban és a reménykedésben. Mikor Deák Ferenc meghalt, a szabadelvű tábor nem adta fel a küzdelmet. Eltemette halhatatlan halottját, meg is siratta, de aztán rohant vissza a küzdőterre s teljesítette tovább is kötelességét. Így cselekedett akkor az egész szabadelvű közvélemény. Pedig Szilágyi Dezső csak egyik izmos karja volt a szabadelvűségnek, holott Deák Ferenc a modern magyar liberalizmus teremője és éltető lelke volt.

Az élet nagyobb ur a halálnál; mert az enyészet csak az egyénen fog s még ennek is porladó teteméből új élet fakad. Szilágyi sirhantja mellett is megszólal a nemzeti élet géniusza s követeli jussát a túlélőktől. Dologtevésre ösztökél és szívósságot parancsol a tusában, amely egy percre ha szünetel is, de meg-megujul s amelyben a szabadelvűségnek elbuknia nem szabad. Mert a szabadelvűség a magyar nemzet életprincipiuma. Erőinket ő foglalja össze nemzeti egységgé, összhangzatos együttműködésre ő bírja a társadalmat. Aki azt hiszi, hogy megáshatja sirját a magyar liberalizmusnak, az ásson mel-

T Á R C A.

Szilágyi Dezső.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irt: Vészi József.

II.

Szilágyi Dezső hagyatékában tőle magától eredő irodalmi műveket, memoárokat vagy naplójegyzeteket nem igen fognak találni. Az írott szó nem volt az ő eleme. Bármekkora mestere volt az eleven beszédnek, amikor pennát ragadott, elhagyta önbizalma, megszállotta a tépelődés, kínos latolgatással válogatott a szavakban, minduntalan változtatott a szórenden, aggodva kereste nem csupán a kifejezésekben a helyes árnyalást, a gondolat érzékítésében a tömörségnek legnagyobb tökéletességét, hanem még a numerust is a mondat hangzásában. Ez az utólráhetetlen művésze a szó-noki rögtönzésnek, a kiből színesen, szípkorkázza áradt ki az eszméktől duzzadó, velős, elmés beszéd, gyámoltalanul lett, ha írnia kellett. Félt a terjengősségtől, a laposságtól, a fülhártyát sértő döcögéstől. Az írott szó, úgy érezte, kemény és rideg; ha egyszer rávetődött a papírosera, ott maradt vádlóul a szerző ellen s szemére hányja folytonosan gondatlanságát, lomposágát, stíljének fogyatkozásait és hibáit.

— Magukat zsurnalisztákat — mondogatta nem egyszer — igazán bámulom, már tudniillik közülök azokat, akik a formai tökéletesség bizonyos fokát értékék. Az újságíró mestersége a

hevenyészés. Am olyikuk ezt a mesterséget művészté tudja emelni. Ez nekem imponál. Improvizálni lehet szónoklatokat; a rögtönzést, ha van vénája, elragadja a hevület, beszéde szárnyat kap s biztosan és bátran röpdül felfelé. Ha itt-ott kizökken a hangulatból, ha hébe-korba elvétí a harmóniát, ha egy-egy színfoltja tulerős, vagy tultpoma, ezek az apró hibák meg se kottyanak, az egésznek lendülete mellett alig venni őket észre. S aztán ott van a hallgatóság, amelynek viselkedése — tetszése, vagy hídgsége — mindig utba igazítja a gyakorlott szónokot. De a zsurnaliszta, akinek háta mögött ott áll a kéziratra leselkedő szédőgyerek, elesik a rögtönző szónok e beficiumaitól: neki nem csupán a gondolatot, hanem a formát is meg kell találnia a legnagyobb biztonságáig. Neki nem szabad az arányokban tévednie, nem szabad sem elrajzolni, sem pedig a színezésben tévednie. Aztán meg a közönség viselkedése sem ad neki utbaigazítást. Mire a publikum megismerkedik az írott improvizációval, akkorra már javítani, esiszolni a cikken nem lehet. Mikor én újságíró voltam, ez a gondolat nap-nap után megdermesztette a kezem.

Aztán mosolyogva tette hozzá:

— Nem is vittem sokra a maguk mesterségében. Nemesak Trefort Agoston volt sokkal külön újságíró nálamnál, hanem még — isten nyugsztalja — szegény Reviczky Szevér is, aki a régi Pesti Naplóban folytatólagos római számokkal jelzett huszonnégy vezércikket írt az alföldi belvizek szabályozásáról.

Szilágyi Dezső nem írt hát. Tömör akart

volna lenni, mint Tacitus, keeses, mint Heine, színes, mint Carlyle. S mivel mindezt a tökélyt elérni nem tudta, tehát utálta a pennát és a papírost. Azt hiszem, hagyatékában csupán néhány füzetet fognak találni, amelyekbe ki-kijegyegette magának olvasmányából a fontosabb és tetszetősebb helyeket, vagy pedig egy-egy polemikus, csipős, olykor goromba ellenvetést vetett oda. Sokszor nem is külön füzetekbe jegyezte e polemiaiát, hanem a kezéigében levő könyv széleire. Egyikben olvasmányt adott nekem időtöltésül, míg ő a szomszéd szobában öltözködik. Egy nomet tudósok szociológiai munkája volt a könyv. Majd hanyatt vágódott a kancagástól a marginális bírálat láttára: „Hazudik a gazember!” „Barom!” „Feneketlen számárság!” „Pedáns ökor!” „Ostoba viziló!” — így szóltak a széljegyzetek.

A másik szobából kihallatszott a kérdés:

— Ugyan min mulat ilyen nagyokat?

— A széljegyzeteken, kegyelmes uram.

Zsiros, széles kacagását belevegyítette a magam nevetésébe.

— Hát lehet ilyen állatnak a dolgait szó nélkül megállani? — kérdezte hahotázva.

Íróasztalának alsó jobb fiókjában tartogatta a kéziratát annak a beszédnek, amelyet az országgyűlés élén a millenniumkor intézett a királyhoz. Erre a beszédre heteken át készült. Százszor meglátolta minden szavát, úgy akarta, hogy legyen benne poétikus lendület, szónoki erő és politikai igazság. Egy évezred történetét akarta bekomprimálni abba az ötven sorba, de úgy, hogy egy új évezred állami és nemzeti fejlődésének

lette mindjárt egy második sirgödröt is, amelybe a magyar nemzet fog temetkezni. Mert a magyar szabadelvűség tuléli egyes bajviróit, de a magyar szabadelvűséget ez a nemzet nem fogná tulélni. Féltre hát a csüggedéssel, fel az új munkára és a friss küzdelemre. Kegyelettel szívünkben a kidőlt bajnok iránt, kövessük ernyedellenül a magyar szabadelvűség kipróbált vezérletét. Erős és hű kezével fennlen lobogtatja az a dicsőségborította régi zászlót.

BELFÖLD.

Szilágyi emléke a Házban. A szeptember elejéig elnapolt képviselőház első ülésén az első sző Szilágyi emlékeért fog elhangzani. Perczel Dezső házelnök a szomorú eseményhez méltó beszédben fogja bejelenteni Szilágyi Dezsőnek elhunytát és ugyanakkor beszámol azokról az intézkedésekről, amelyek a nagy halott emléke iránt tartozó tiszteletből úgy a képviselőház elnöksége, mint a kormány részéről történtek. Mindezekre a jóváhagyást kérve, indítványozni fogja a Ház részvételének jegyzőkönyvi kifejezését is. Ezzel azonban a törvényhozás még nem merítette ki kegyeletének nyilvánítását Szilágyi Dezső iránt. Ugy halljuk, hogy a kormány felhatalmazást fog kérni a képviselőháztól, hogy Szilágyinak az ország költségén az elhunyt államférfi életéhez méltó művészi síremléket állíthasson, de meg lehet, hogy ezt az indítványt a házelnök által téteti meg. Csak ezután kerül a sor a pártok képviselőinek felszólalására, akik rövid nyilatkozattal pártjuk nevében adoznak a nagy államférfi felejthetetlen emlékének és hozzájárulásukat fejezik ki az elnök, esetleg a kormány által előterjesztett indítványokhoz.

Képtelenség. A *Fővárosi Tudósító* című könyvomatosa ma esti kiadásában egy lehetetlen beszédet tulajdonít Szilágyi Dezsőnek, amelyet a megdicsőült nagy államférfi Karlsbadban mondott volna július 26-án azon az ebéden, amelyet Darányi Ignác földmívelési miniszter tiszteletére adott. Az idézett könyvomatosa idevágó, merőben lehetetlen tudósítása így hangzik:

Szilágyi Dezső július 26-án Karlsbadban Darányi Ignác földmívelési miniszter tiszteletére ebédet adott. Ez az ebéd, amelyen részt vettek többek közt Daniel Gábor, a képviselőház elnöke, báró Havkányi Frigyes, Ludwig Gyula főrendiházi tagok, Bedő Albert, Sámuel Lázár, Szerb György és Münich Aurél orsz. képviselők kiváló politikai jelleget öltött. Az ebéd végével általános figyelem között állott fel Szilágyi

iránya bontakozzék ki belőle. Abban a felszólításban esendült ki ez a beszéd, hogy álljon a király hű magyar népének élére s legyen maga a koronás fejedelem a vezére nemzeti törekvéseinknek.

— Ez meg van írva, — mondogatta — tartalmával, formájával, tömörségével meg voltam elégedve. Hát mit szól hozzá a rutinos cikkíró? — kérdezte jóindulatu fitymálással.

A rutinos cikkíró egy véleményen volt a szerzővel s azt hiszi még ma is, hogy az a rövidke beszéd a magyar prózának egyik legnevezetesebb alkotása.

De hadd szóljak valahára a képekről.

Szilágyi Dezső hagyatékának az a képtár lesz a legérdekesebb és a legerjedelmesebb része. Igenis, valóságos képtárról lehet beszélni. Az én becslésem szerint háromszázon felül van ott kép. Vagy harminc a lakás három szobájában lóg, a többi hihetetlenül nagy garadában a fürdőszoba, az inasak és a pince rejtegeti.

Ki hitte volna el Szilágyi Dezsőről, hogy így rajong a képzőművészetért. Ez a magányos ember, akit ma is még csupa agyvelőnek mondanak, gazdag szívű és gyöngydelmű lelkű halandó volt. Családot nem alapított; barátai voltak neki, de ő maga alig volt barátja valakinek. Hamar ráunt az emberekre, bálni se igen tudott velük. Temperamentuma mindig a szélsőségekben mozgott. Hol csupa figyelem volt ismerősei irányában, hol meg csupa brutalitás. Dolgozról sohasem változtatta véleményét, de emberekről mindig s ennek nem mizantropia volt az oka, hanem az ő vaskos egyéniségének korlátokat

Dezső és hosszabb beszéd keretében fejtette ki jövő politikai terveit. Majd abbéli aggodalmának adott kifejezést, hogy Széll Kálmán politikai magatartása nem felel meg minden tekintetben az ő várakozásának s ha az új parlament megalakulásakor azt fogja látni, hogy az igazi liberális politikának nincsen kellő biztosítéka, amely, ugymond, az országnak ereje, — úgy ő és barátai is azok, akik eddig vele voltak s akik még követni fogják, kiválsak a mai szabadelvű pártból és egy olyan liberális pártot fognak alakítani, amelyre még az ellenség sem foghatja rá a kétszínűséget. En — mondá Szilágyi Dezső — liberális férfinak tartom Széll Kálmánt, de csak saját egyéniségét illetőleg, mert politikája félszeg liberalizmus, amelyvel magát soká fenntartani képes nem lesz, amiről a közel jövőben mindnyájukat meggyőződést fogtok szerezni. Ezek voltak nagyjában Szilágyi Dezső utolsó politikai kijelentései.

A Szilágyi Dezsőnek tulajdonított beszéd két okból koholt és képtelen. Először ellenkezik az elhunyt kiváló politikus nyíltan vallott nézeteivel és számos nyilatkozatával. Másodszor teljestökéletesen ki van zárva, hogy Szilágyi Dezső, aki az ország legelső gavalérjainak egyike volt, politikájának fundamentális pontján korholja és támadja a kormányt akkor, amikor a kabinet egyik tagját asztalánál vendégül látja, sőt amikor éppen a kabinet eme tagjának tiszteletére gyűjt maga köré diszes társaságot. Erre az egész koholmányra csak azért reflektáltunk, nehogy kommentár nélkül jelenjen meg itt, vagy ott, akadhasson csak egyetlen ember is, aki hitelt adjon neki.

A jogbölcsészet eltörlése. Illetékes helyről vett értesítés alapján jelenti a *Politikai Értesítő*: Wlassics Gyula kultuszminiszter ma rendeletét, amelylyel a jogbölcsészetet mint vizsgatárgyat az egyetemen megszüntette, leterjesztette a királyhoz jóváhagyás végett. A jóváhagyott rendelet ma érkezett le ő felségétől.

A választások előtt. Verscezről táviratozzák: A Seemayer-párt, vasárnapi kudarcra után, tegnap újabb gyűlést tartott, amelyre névre szóló meghívókat küldtek szét. A gyűlésen alig 40 választó vett részt. Az egybegyűlék dr. Seemayer Károlyt tettek meg elnöknek, egyszerűsmond kimondták, hogy Seemayer János polgármesternek felajánlják a mandátumot. Verscezen a Herceggé párt eddigi nagy sikerei után nem veszik komolyan a polgármester jelölését.

A munkácsi izraelita hitközség alnökiését nyilatkozatot kaptunk melyben időnk bennünket annak az albirnek megcáfolására, mintha a beregmei felvidéki járás szabadelvű választói Gábel Jakab nagyváradi igazgató-tanított jelölték volna Barta Ödön ellenében Gábel Jakab keresett ugyan összeköttetést a beregmei felvidéki járás ortodox zsidóságával s kívánt a maga ortodox voltának hangzatosabban próbált rá hatni, de mindenütt a legridegebb visszatasíttással taia között mert a felvidéki zsidóság csak hazafisága és az ország érdeke szerint indul, a felekezetségre való hivatkozás ellen azonban titakozik.

nem tűrő önzése: ez az Übermensch-vonás, amely olyan jellemző volt rá nézve. Akire nem volt szüksége, azt lerázta magáról, akinek a társaságával jóllakott, azt elriasztotta maga mellől a legnagyobb ridegséggel. Feszélyt nem tűrt halandó embertől, nem akart rabjává lenni másoknak s azért nem tartott barátokat. De a szívében volt egyéni gyöngédség s ez a gyöngédség ki akart elégtülni. Targyakat keresett hát magának s megtalálta e tárgyakat a művészetben. Az ő rideg agglégény-életében egy kis ragyogást is kívánt látni. Család híjján, amely a falakon belül teremtetten volna meg e ragyogást, a falakra varázsolta azt képek alakjában.

Az ő képtára csupa régi vászon. Egytől-egyik antikváriustól származik minden darab. A legértékesebbeket lakószobáiban helyezte el. Van köztük Guido Reni, Caravaggio, Palma Vecchio, sőt Tizian is, legalább Szilágyi Dezső szentül hitte, hogy becsesebb képei csakugyan e mesterektől erednek. Tudtommal hozzáértők is megerősítették e hitében. Annyi bizonyos, hogy potom áron jutott e képekhez. Volt neki két-három állandó szállítója, házi antikváriusok, kik huszával, harmincával hozták fel hozzá a régi vásznakat. Azokat egy pár napig magánál tartotta, azalatt nézte őket s válogatott belőlük. Tucattjával vásárolta egyszerre képeit. Száz-kétszáz forint volt az ára egy egész tucatnak. Lehet, hogy legtöbbje pusztá kópia, de érdekes kópia is mint ilyenek is elég kiválóak. Egyszer nagy büszkén mutogatta nekem megint egy pár hatalmas vásznat. Közöttük három pasztell-arekép is akadt. Finoman megrajzolt, kecsesen színezett elegáns portrék

Szilágyi Dezső temetése.

Budapest, augusztus 2.

A magyar szabadelvűség legnagyobb harcosát már ölébe fogadta a kerepesi temető földje. Köröskörül viruló örökzöld öleli át a kis és nagy halottak fejfáját, letűnt nemzedékek csöndes alkukat alusznak ott s föl sem riadnak arra a vesztésre, mely e nemzetet érte a mai napon, mikor élettelen testét vitték oda Szilágyi Dezsőnek. Ősz egyházi férfiak sirták csak vissza az elmúlt idő nagy hevíléseit, számos szónoklatokban idézve föl emléket azon napoknak, melyekben önzetlenség és hazaszeretet indította munkára a honfiakat. A klasszikus államférfiak korából maradt ránk a mai nagy halott is, abból a nemzetségből való, melynek csaknem minden tagja csöndesen pihen már a kerepesi temető egyik parcellájában. Deák Ferenc kupolás mauzóleumán mintha barátságosan ingatta volna az esti szellő a repkényt, mikor Szilágyi Dezső nagy és súlyos koporsóját letették a nyitott sir elé. Talán üdvözlő volt ez a temető új lakójának, aki Irányi Dániel és Deák Ferenc sirja közelében fogja tovább álmodni fenséges álmait egy nagy, erős, modern és szabad országról...

Hosszu ut volt, amíg e megszentelt hantok közelébe érkezett Szilágyi Dezső s talán ez ut hosszúságát és fáradságos voltát szimbolizálta az az ut is, mely a Kuria épületétől a temetőig vezet. Izzó sugarait szórta a nap a Kuria épülete előtt elterülő térre, melyen már a kora délutáni órákban ezrével állott a tömeg. Odabent a gyászba borult csarnokban lassan gyülekezett a gyászolók sokasága. A kandelaberek lobogó lángjai országos hírű és nevű férfiak arcát világította meg, míg fent a márvány loggiákból feketeruhás asszonyok áhitatos csöndben nézték a középen felállított ravatal pompáját.

A nagy halott koporsója néma mozdulatlansággal feküdt a nemzetiszínű szalagokkal átfont virágáradat között. A fonséges csöndbe hirtelen, elrejtett erkélyekről leszárgó énekhang szűrődött, mely egyre növekvő, dagadó, majd harsogóvá váló melódiákban zengte az elmúlás himnuszát. Egyszerű zsolnárt énekel az Operaház énekkara, de a zsolnárt egyszerűsége és ereje hatalmas erővel markolt a szívekbe, amint hatalmas erővel nyult a nemzet szívéhez az, akinek teteme fölött hangzott az ének. A nagy kupolás, gyászba borult csarnok minden zugából visszhangzott az erőben és egyszerű erőnyekben gazdag élet dicsőrete, míg a színes ablaküvegen áttűnő napsugár glóriás

voltak. Nagyon emlékeztettek a Rosalba Carrierá pasztelljeire.

— Mit gondol, mi volt az ára ezeknek a pasztelleknek? — kérdezte dicsőkedve.

Jólélekkel mondtam, hogy legalább száz forint darabja, de megér testvérek közt háromannyit. Felcacagott.

— Magát gondnokság alá kellene helyezni — motyogta jókedvűen. Hihetetlenül dobálja a pénzt. Tizenöt forint volt mind a három.

Aztán az olajfestményeket nézegettük s e közben nagy felfedezésre bukkantam. Az egyik vászon, valamely esetlen mythológiai jelenet, nyújtotta ezt a meglepetést. A hátára e vászonnak ugyanis rá volt pingálva egy gyönyörű férfiarekép a cinquecento egész büszke ragyogásával. A férfi, amelyet ábrázolt, épp egy poharat emel ajkához. Nemes a fojtartása, meleg és puha ábrázatán a hus, szeméből villog az élet. Szilágyi Dezső mód nélkül megörült a meglepetésnek. Rögton ki is metszette a nagy vászontól ezt a darabot, ott kell most is lógnia e képnek doigzó szobájában.

Egy más alkalommal, végig nézegetve egy újabb szállítmányt, el találtam valahogy ejteni azt a megjegyzést, hogy a képek egyike nagyon tetszik nekem. Hatalmas, nagy vászon volt e kép; feltétlenül olasz eredetű, talán a quattrocento korából. Ábrahám áldozatát örökíti meg. Izsák gyönyörű aktja ott térdel a téglavörös köpenyegben reáhajló Ábrahám lába előtt. Az öreg patriárka épp most készül készt a gyermekébe dőlni, de az égiől pufók arcú kis angyal lebeg le s megragadja kezében a kést. A kép itt-ott el van rajz

fényt vetett a magasán trónoló Justicia arany koronájára.

Most görnyedt, öreg lelkézt vezettek hívei a szószekekre. Suttogó hangon mondta el imáját Szász Károly püspök a nagy halott felett, majd egymásután léptek a ravatal elé szónoklásban kitűnő papjai Calvin egyházának, kifogyhatlanok a dicső és magasztaló szobán, áthatottak az istenfélelem és hazaszeretet ideáljától. S míg szavuk hatása alatt lassan könnyel teltek meg a szemek, az elrejtett karzatokról most már enyhítő, vigasztaló tanácsot adott az énekesek kara, mondván:

— Sirjatok, sirjatok . . .

A nagy bánat fáj-e a nagy halottnak, vagy utolsó útján is rezisztálni akart az ellen, hogy üveges hintón vigyék a pihenés helyére őt, ki mindig gyalog járt? — Nem tudni azt, hogy a nagy halottak mit gondolnak. De a Szilágyi Dezső nagy érekeposorsója sehogysem akart elférni az üveges kocsiában s hogy hosszú ideig próbálkoztak vele a halottvivő emberek, végre is nyitva kellett hagyni a kocsis hátsó oldalát s így vitték végig a koporsót az utakon. Egy darabja kiállt a díszes kocsiból.

Szokatlan méretek jellemezték minden tekintetben s nem lehetett őt azon a kocsin kivinni a temetőbe, melyet közönséges halandók számára készítettek.

Igy indult utolsó útjára Szilágyi Dezső. Csöndes és elkomolyodó emberek ezrei néztek a kocsija után. Mintha valami nagy rejtély haladt volna el előttük, amint a Kerepesi-ut sarkán hirtelen árnyékos fák alá kanyarodott be a menet. Már csak az elül haladó lovasrendőrök díszei csillogtak, a gyászruhás alakok egyetlen fekete foltként tűntek föl s színes virágmezőbe folytak össze a koszoru szálai.

A nyitott sir előtt még egy bucsuzó beszédre nyílt meg Szilágyi Áron aika. Mielőtt végső pihenése helyére bocsátotta volna a nemzet halottját, a sir körül állóknak Szilágyi Dezső életének gazdag tanúságait bontotta ki ékes szavával. Utána még a mélyen meghatott miniszterelnök s Wekerle Sándor dobott egy-egy rögöt a sirba s aztán a magyar föld örök időkre ölébe zárta egyik legnagyobb fiát . . .

(A ravatalnál.)

Az igazságügyi palota kapuit ma reggel kilenc órakor nyitották meg a közönség előtt, amely nagy tömegben zárandokolt a gyönyörű oszloposarnokban felelített ravatalhoz. A nagy hőség nem tartotta vissza a közönséget attól, hogy kegyeleme adóját lerója

zolja, meg is romlott sok helyen, de igen erős dekoratív hatása.

— Hát igazán tetszik magának a kép? — kérdezte mosolyogva Szilágyi Dezső.

— Ugy találok — feleltem — hogy sok erő van a koncepciójában és nagy falon igen jól mutatna.

Másnap reggel a lakásomon volt a kép Szilágyi Dezső névjegyével. Ajándékát becses ereklyeképp fogom gyermekeimre hagyni, addig is kegyelems emlékül őrzöm meg íróasztalommal szemközt dolgozószobámban.

Mikor a Bánffy ellen viharzó obstrukció idején Szilágyi Dezső ott hagyta az elnöki széket, egy reggel együtt sétáltunk a lakásával szomszédos Erzsébet-téren.

— Hát most mi lesz, kegyelmes uram? — kérdeztem.

— Hát mi legyen? Bánffy megbukik, én pedig maradok a régi. Csak két fényűzésről kell enzentul lemondanom: a fiakkerről és a képvásárlásról.

— Van már egy is elég képe, kegyelmes uram. A galéria legnagyobb része a pincében dohosodik.

— Nem marad az ott, barátom. Ha majd innen kiköltözködöm, olyan lakást veszek, amelyben lesz egy nagy terem, jó széles és magas falakkal, azokat aztán tele aggatjuk képeimmel. Ha úgy együtt látja majd őket, nem fogja tagadhatni, hogy egészen reprezentábilis gyűjtemény.

A magyar piktorokat is figyelemmel kísérte, munkálkodásukat szerette. Csak a modernséget nem tudta bennük sokáig megérteni. Azt látta, hogy Wagner, Lietzenmayer óta nagyot fordult a világ. Munkácsyt még értette, de a legújabb

a nagy halott előtt. A jobb kapun bocsátották be a közönséget s miután elvonult az oszloposarnok mélyében elállított ravatal előtt, a bal kapun távozott. A rendet Bockelberg rendőrfelügyelő parancsnoksága alatt a rendőrség tartotta fenn.

Kilenc órától kezdve egymást érték az előkelő részvételűek és küldöttségi tagok, akiket dr. Hegedűs Kálmán miniszteri titkár és dr. Nádosy Imre fogalmazó fogadtak. A küldöttségek koszorút tettek a ravatalra, amelynél megjelentek:

Gróf Széchenyi Gyula, ő felsége személye körüli miniszter. Kossuth Ferenc, Schrammel altábornagy. György Elek, a budapesti ügyvédi kamara elnöke, Horánszky Nándor, Papp Géza, Szemere Attila, Molnár Béla, Radocza János, Kubinyi Géza képviselők, Mezőtúr város képviselőiben Toth János országgyűlési képviselő és dr. Kun Árpád polgármester, a pozsonyi állami közoktatási részéről dr. Pápai Vajna Gábor, Pantocsek József és dr. Fischer Jakab, a szabadkai ügyvédi kamara képviselőiben dr. Demidov Imre és dr. Révész Ernő kamarai titkár az Egyetemi Kör képviselőiben Bóta Szilárd és Gyüre István, Szeged város részéről dr. Lázár György és Polczner Jenő képviselők, továbbá dr. Gaál Endre városi tanácsos, Debreczen város részéről Király Gáspár és Koczak Akos tanácsosok, a szabadkai függetlenségi és 48-as párt hatagru küldöttsége, élén dr. Mukics Simon ügyvéddel, Brassó város képviselőiben Czinege János főgimnáziumi igazgató-tanár.

Déli egy órakor az oszloposarnokot bezárták, hogy megtegyék az utolsó előkészületeket a délutáni temetésre.

(A gyülekezés.)

Déli egy órakor elzárták az igazságügyi palota oszloposarnokát a közönség elől. Egy negyedóra kiürült a nagy tér, de csak azért, hogy újra megtelepedjenek kis idő múlva. Félkettő tájban már újra gyülekezett a közönség a téren.

Ebben az időben tért haza a 68-ik gyalogezred a gyakorlóról. Hangos zeneszóval indult neki az ezred a térnek, amint azonban az ezredes megálta, hogy temetésre készül ott a közönség, leintette a zenét és némán vonult el a katonaság a Kuria új épülete előtt.

A rendőrség Boda Dezső V-ik kerületi kapitány vezetése mellett vonult ki a temetéshez. Huszonnégy lovas és nyolcvan gyalogos rendőr szállta meg a Kuria környékét és csak azokat bocsátották a ravatalhoz, akik a házmagyi hivatal belépőjegyét el tudták mutatni. A rendőri kordonon kívül már két órakor beláthatatlan sűrű embertömeg helyezkedett el, mely a rekkenő hőségek is türelmesen nézte a miniszterek, főrendek, képviselők, lelkészek, a küldöttségek és egyes notabilitások érkezését.

Fél három tájban már csaknem egészen megtelt a nagy oszloposarnok. A notabilitások és a küldöttségek a ravatal körül gyülekeztek, míg a nagy kö-

irányzatot már csak érezni tudta, érteni nem. Hanem a talentumot a magyar festőkben szívesen, szinte diésekedve ismerte el.

— A piktorájukban van valami új vonás. Vonalaik merészebbek, színezésük eredetibb, sem hogy a klasszikus művészetnek ilyen megátalkodott híve, mint én vagyok, egészen be tudná magába venni ezt az új irányt. De erő lüktet a fiukban s aztán — lehet, hogy csalódom, de én úgy érzem, hogy az ő vásznaikról a magyar föld-szag árad felém. Tájékoznak magyarosak; látok rajtuk olyan alkonyt, olyan füstöt, olyan hőbortotta dombot, amilyen az egész világon csakis itt minálunk akad. Arcképeikben is van valami nemzeti zamat. Derék legények a magyar festők. Adja isten, hogy a bennük nyugtatózó erő elő-hírnöke legyen a fejlődő nemzeti erőnek.

Két ember akadt aztán, aki megértette Szilágyi Dezsővel a modernséget a művészetben. Wilde Oszkár volt az egyik s Böcklin a másik. Wilde Oszkár, a tragikusan elzúllott angol essayista egy értekezésére én hívtam fel Szilágyi Dezső figyelmét. Az értekezés címe: *The art of lying*, magyarul: A hazudás művészete. Ebben azt a paradox tételt állítja fel a szerző, hogy nem igaz az a kétezer éves hagyomány, amely szerint a művészet utánozza a természetet. A valóság szerinte az, hogy a természet utánozza a művészetet. Mikor Wilde Oszkár ezt az alaptételt Szilágyi Dezsővel közltem, kacaj volt a válasza.

— Meglátszik — tette hozzá — ezen az egy tételen is, hogy perverz testű és perverz lelkű ember ez a Wilde Oszkár.

De én arra kértem Szilágyit, olvassa csak el

zönség a karzatokon kapott helyet. Ott voltak a nagy elősarnokban:

Gróf Apponyi Lajos udvarnagya, a király képviselője. Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Plósz Sándor és Hegedűs Sándor miniszterek, gróf Széchenyi Gyula, a királyi személye körüli miniszter, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, gróf Khuen Héderváry, horvát bán, gróf Szapary László, fumei kormányzó, Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, báró Podmaniczky Frigyes, a szabadelvű párt elnöke, Jekellalussy Lajos altábornagy a közös hadügyminter képviselőiben, Beniczky Ferenc, Degeudfeld Lajos, gróf Hadik, báró Vojnich István főispánok, Márkus József főpolgármester, Halmas János polgármester, Mayländer Mihály fumei polgármester, Rudnay Béla főkapitány, báró Dániel Ernő, Rohonczy altábornagy, téparancsnok, Gromon Dezső államtitkár, Hammersberg Jenő koronaügyész, Szalay Imre miniszteri tanácsos, gróf Andrássy Gyula, gróf Andrássy Tivadar, Telegy József, Mariska Vilmos egvett. tanár. Paizs Antal kuriai tanácselnök, Antal Gábor. Szilády Áron egyházmegyei főjegyző, gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor. Csavossy Béla, Ráth Péter, Schmidt József, gróf Hadik. Polónyi Géza, Papp Géza. Komlóssy Ferenc, Weisz Berthold, Kabos Ferenc, Gränzenstein Béla, Ragályi Lajos, Hegedűs Béla, Mezei Mór Barcsay Domokos Tuba János, Lázár Árpád. Szerb György, Pichler Győző, dr. Nagy Ferenc államtitkár, György Elek, a budapesti ügyvédi kamara elnöke, Kubinyi György, Szmalovszky Valér, Leidenrost László, Szabély Gyula, Szabó István, Tolnay Lajos, Lukács Gyula, Kállay Lipót, Bartók Lajos, Bartha Miklós. Visontai Soma, Boigár Ferenc, Szemere Attila, Kossuth Ferenc, Dókus Ernő, Papp Géza, Endrey Gyula, Fáy István, Kállay Lipót, Molnár Béla, Bedőházy János, Mandel Pál, Mezőssy Béla, Nagy Sándor, Örlay Kálmán, Konkoly Thege Miklós, Fabinyi Teofil, Rátay László országgyűlési képviselők, Algys Sándor huszárezredes, Fadrusz János stb. Gyurgovics György, Szentiványi Árpád, Olay Lajos, Hieronymi Károly, Tuba János orsz. képviselők, Vörösmartny Béla államtitkár, Reissig Ede főispán, Jekellalussy osztályfőnök, Sárközy Aurél komáromi főispán. A Kuria, a kir. tábla, a budapesti büntetőtörvényszék, a budapesti törvényszék, a budapesti főügyészség, a budapesti királyi ügyészség, a fővárosban működő bíróságok tagjai testületileg.

(A szertartás.)

Három óra volt már, amikor gróf Apponyi Lajos udvarnagynak, a király képviselőjének megjelenése után a közönség végleg elhelyezkedett az oszloposarnokban és megkezdődött a gyászszertartás. A koporsó előtt állott a rearmatus papság, Szász Károly püspökkel az élén. Ott voltak a papság között Baksay Sándor, Szilágyi Áron, Kovács Ferenc, Papp Károly, Haypál Benő rearmatus lelkészek; ezenkívül még több vidéki pap és a budapesti egyházak segédlelkészei.

az értekezést, mert igen érdekes a bizonyítása. El is olvasta és többé nem kacagott rajta, sőt belátta, hogy az a paradoxon éppen olyan igaz, mint a milyen merész. A művészet nemcsak gyönyörködtet, hanem tanít is. Látni tanítja az embereket. A színekben és a vonalakban van valami szuggesztív erő és az a mód, ahogy egy-egy korszak festői az embert és a természetet ábrázolják, egyúttal arra ösztökéli az öntudatlanul szemlélőt, hogy a valóságban ugyanazokat a színeket és vonalakat keresse. Jón aztán egy új művészeti irány, amely más módon érzi meg a valóságot s ezt a módosult érzést módosult színekkel és módosult vonalakkal érzékíti meg. A szemlélőre hatni kezd az új szuggesztio. Nézi a természetet és megtalálja benne megint azt, amit a piktorok vászna hirdet. Az új művészet, a legmodernebb, ellesi a természetben a pillanatnyi színhatásokat. Nem a természetet festi, hanem a huszadik század ideges emberének a természet szemlélete által kiváltott ideges érzését. A modern festő lát zöld alkonyokat, barna hajnalokat, opalizáló felhőket, kék árnyékokat, vörös verőfényt s amit ő meglát, azt az ő utmutatása révén megkeressük és megtaláljuk mi is a természetben. A valóság ilyen értelemben alkalmazkodik a művészek alkotásaihoz.

Szilágyi Dezső megértette Wilde Oszkár és ez a megértés közelebb hozta őt a magyar képzőművészetben lüktető modernséghez.

S a második tértője Böcklin volt. Sokat beszéltem neki erről a legmodernebb, leghatalmasabb festőről, erről a komor álmodóról, kinek fantáziája csodásan érzett, csodásan látott álom-

Jobbról a ravatal mellett állott *Apponyi* udvarnagy, balról a főrendek és képviselők, majd a fővárosi hatóságok s a minisztériumok küldöttei.

Egyszerre csak telendült a karzaton elhelyezett operai énekkar gyászda, amely után *Szász Károly* református püspök lépett egy kis emelvényre, hogy imát mondjon az elhunytért. Imáját így fejezte be:

Nemcsak magyar református egyházunk — s közelebből a pesti református egyházkerület, melynek nevében kellene szólnom. — hanem annyi más testület is éri óriási veszteségét, böles tanácsának szükségét. Ime, a legnagyobb testület, az országgyűlés is egyik legnagyobb kincsét veszítette el benne; s a tudomány, melynek annyi ágazata, amelyen ő éveken át annyi bölcseséget hirdetett a mi egyetemünkön s tudós társaságunkon, művelt társadalomunk körében, ahol mindenekképpen érezte tudásának és tehetségének majdnem határtalan erejét s páratlan voltát!

Benne sokat, mondhatnám minden irányban kimondhatatlan sokat s határtalanul vesztettünk! Fejseges Isten, a Te tehetetlen nyomorult szolgáló eszed hozzád, hogy ezt a mindnyájunk által pótolhatatlan veszteséget pótolj Te magad, a Te mindenhatósággal! Könyörülvén egyházunkon, hazánkon, nemzetünkön, mindezen veszteséget a Te határtalan bölcseséged és hatalmad pótolja a mi javunkra és a Te dicsőségére. Amen.

Szász Károly után *Baksay Sándor* espores lépett az emelvényre és lendületes bucsuzató beszédet mondott.

Gyengének érzi magát — ugymond — az elhunyt életének jellemzésére azon elégiák után, amelyek tegnap és ma elhangzottak az ő kiváló érdemei telett. Nem akar zúgolódni a szörnyű csapás fölött, amely a nemzetet érte, hanem fájo szívvel, sajgó lélekkel belenyugzik a megmáltatatlanságba. Szilágyi — ugymond — az Isten válaszlottja volt. Cselekedeteit Isten vezérelte.

Beszédét azzal a citátummal fejezte be, amelyet Szilágyi egykoron Horváth Boldizsár ravatala felé mondott: Valamint a csillag sugara a mérhetetlen őrül elhat hozzánk, épp úgy az ő szeretete is, amely mindnyájunkat egybekapcsolt vele, öszszefűz bennünket örökkön-örökké.

Papp Károly budapesti református lelkész mondott ezután megható imát, amely után *Perczel Dezső*, a képviselőház elnöke bucsuztatta el a nagy halottat a következő beszéddel:

Mint százados, hatalmas tölgy kidőlését jelző robaj, mint derült égbőltról hirtelen lezúgó mennydörgés, kísérteties ijesztéssel terjedt szét a hazában a gyászhar. Megrendítette a szíveket és emléket a palotákot a kunyhókig. Megdöbbentett mindenkit az egész országban, amint villámgyorsasággal terjedt tovább: Szilágyi Dezső meghalt!

E rémes hír hozott össze bennünket is, tisztelt gyászoló gyülekezet az ország minden részéből e helyen, Szilágyi Dezső egyik méltó alkotásának minden pompájában is ma oly végtelenül szomorú előcsarnokában.

Mélyen megilletődve állunk itt, hogy a leghőbb kegyelet, az igaz elismerés és hála, a dicsőítő megbecsülés adóját rójuk le a nagy halott emléke iránt.

Bennünk és általunk az egész magyar nemzet

képeket varázsol a vászonra, amiknek láttára a huszadik század emberében megrezdül minden idegszál. Egyszer aztán a mi Országos Képtárunkban megnyílt a Böcklin-képek reprodukciójának gyűjteménye. Szilágyit odavitt a kíváncsiság. Mikor hazajött, magával hozta a fotográfiák és metszetek egy egész csomóját.

— Nagy élvezetem volt, — mondta — pedig oszontka volt az ez élvezet. Böcklinnek csupán a vonalait láttam, színeket, fájdalmat, nem. A mit mondott, csak azt láthattam, fájdalom, nem. A mit tudom képzelné az ő színeit is. Hisz ez nagy, hatalmas, mindent felülmúló lángelme. Eredetisége törlülmesztett. Az a vad borongás, amely lelkéből kiárad, megkapja és megrendíti az ember lelkét. Tőle, úgy látszik, sokat tanultak a magyar piktorok. Tanuljanak is tőle még többet. Új ösvényen jár Böcklin, de merész léptekkel és biztosan. Hallom, hogy Baselben van az ő alkotásainak legnagyobb gyűjteménye. Ha isten megsegít, valamikor odamegyek. Ezt el nem engedhetem magamnak.

Isten nem segítette meg. Hirtelen csapott le rá a halál ölyve. Kimúlt váratlanul. Képei között rogyott le élettelenül az óriás testű, óriás szellemű ember. Barátok nélkül, család nélkül, magányosan pusztult el. Elhaló szemének utolsó sugara talán hálással cirógatta a falon függő képeket, szíve gyöngédségének egyetlen bizonyítékait, amelyeknek ragyogását egyre növekvő mohósággal szította magába az ő szépre szomjas lelke.

Vajjon mi sors vár Szilágyi Dezső képtárára?

álja körül e ravatalt. Az egész magyar nemzet a maga egyetemében, élén a magát itt képviseltető felséges királlyal teszi le Szilágyi Dezső drága hamvait a polgári érdemeknek Róma fénykora óta maig és örökre legszebb jutalmát: a polgári cserkösorú.

Sajgó kebelrel érezzük a fájdalom nagyságát; bánattól megtörtén az országért pótolhatatlan veszteség súlyát. De első sorban a magyar törvényhozást és legkövetlenebbül a magyar képviselőházat sújtotta az annyira időnek előtte elkövetkezett megmérhetetlen csapás. Csak e gyászos pillanattal tudjuk igazán, mink volt Szilágyi Dezső és mit veszítettünk benne.

Még fülünkben csengenek klasszikusan szép és elragadó szavai. Amelyeket az ezredévi ünnepek egyik legmagasabb pillanatában, a hódoló felvonulás alkalmával 1896. június 8-án a királyi párhöz intézett. Tanácskozási termünk falai még visszhangzanak két utolsó nagyobb, remek beszédétől, amelyeket a múlt év november havában Ferenc Ferdinánd főherceg házassági nyilatkozata beickélezése kérdésében tartott, amikor utólagos volt alkalmunk közjógi ismeretnek mélységét és bőségét csodálni.

Könnycsill szemek előtt, mielőtt letennők a dicsőültet örök álmái sötét éjébe, fényesen és ragyogóan vonul el közeletli működésének lángvonal.

Negyven évét meghaladó időn át állott a köznek szolgálatában. Nagy talentuma, széleskörű ismerete, erős temperamentuma minden állásban, amelyet betöltött, már korábbi éveiben is, vezető és irányító szerepet biztosított számára. Határozott, egyénisége, önállósága és függetlensége már fiatalabb éveiben mindenütt önkéntelenül a szervezkedés gőcpontjává tette. E tulajdonságaihoz járult határtalan, lángoló hazafisága és tősgyökeres magyar érzése, tölfogása és gondolkodásmódja, amelyek magas európai műveltséggel párosulva, őt fajunk legtipikusabb képviselőjévé avatták.

Nagy koncepciók keresztülvitele, nagy problémák megoldása: ez volt élettele.

Lángelmének éles kritikái erejével csakhamar fölismerete, hogy Magyarország ügyeit csak szabad-elvű irányban lehet vezetni. Oly erős meggyőződése volt ez, hogy a liberalizmus egy politikai, mint társadalmi működésének sarkpontjává vált. Ez volt vezérszílaja, irányítója; s viszont a liberalizmusnak ő volt a legbuzgóbb és leghivatottabb apostola, legelzántabb védője, egyik legfőbb oszlopa és erőssége.

Álapis és széleskörű jogi tudása az ország határain túl is hírt és tiszteletet szerzett nevének. Nemcsak az egész kontinensen, de Angliában is tekintélynek ismerték el.

Ekésszólása páratlan volt a maga nemében: meggyőző és elragadó, oktató és élvezetes, tömör és zamatos.

Ezek mellett férfias, szilárd jelleme oly óriási szellemi és erkölcsi fölénnyel bírt, amelynek más gondolkodásnak is, politikai ellenfelei is készségesen elismerték.

Igazságügyminiszteri és házelnöki működése alatt tapasztalhattuk ezt leginkább, amely mind a kettő korszakot alkot hazánk és parlamentünk történetében.

Nehéz elhárítani önmagunkkal, hogy e ragyogó elme mind e sok fényes tehetséggel egy pillanat alatt örökre megsemmisült. De ha valakire, úgy Szilágyi Dezsőre ráillik a mondas: Non omnis moriar! Főnmaradtak nagy értékű alkotásai s jönn fog maradni, amíg magyar él: Szilágyi Dezső emléke s szelleme.

Igen, dicsőült szellem! Emléked élni fog! Hálaival, kegyelettel, büszkeséggel fogja őrizni és átadni követőjének minden nemzedék. S ha jönne — Eg ne adja — idő, amidőn az utókor gyenge volna és segírelyre szorulna nagy alkotásaid fenntartásában és megvédésében: ott lesz a Te szellemed a maga nagy erkölcsi erejével, ma d megvédi az egymaga is!

A mint Te magad tanácsadónk, tanítónk, mesterünk voltál az életben eddig: akként fog jövőre inteni, oktatni, buzdítani, lelkesíteni kegyeletben megörzendő emléked.

Ez tegye álmokat könnyűvé és édessé!

Isten veled! Nyugodjál békében!

Perczel Dezső beszéde után az Opera énekkara

énekelt egy *Bognár-féle* bucsuzatót, amely nagy hatást gyakorolt a gyászoló gyülekezetre.

Az ének elhangozásával leemelték a nehéz érkoporsót a ravatalról és kivitték a hatlovas gyászkoosira.

Kint állt már a közönség a gyászkoosi körül, de a menet még mindíg nem indulhatott el, mert a koporsót nem tudták betenni a halottas kocsiba. Kinos hatást tett már a jelenet a közönségre. A hatalmas koporsó ugyanis nem fért be a kis méretű kocsiba s a temetésrendező-intézet szolgálai egy negyedóra hosszaiig erőlködtek, amíg valahogy el tudták helyezni a hatalmas koporsót. Ekkor sem tudták egészen betolni, úgy, hogy a koporsónak egy része kívül maradt s a kocsis hátulós ajtaját emiatt nem lehetett becsukni.

(A menet megindul.)

Négy óra előtt pár perccel indulhatott csak meg a menet a közönség sorfalai között, a Kuria előtt lévő térről. *Kolossa* rendőrfelügyelő vezette a gyászmenetet nyolc lovasrendőrről. Mögöttük három lovas léptetett lámpákkal. Utánuk három megrakott koszorúkos következtet, amelyeket oldalt diszruhás kocsik kísértek. Ezután, közvetlen a halottaskoosi előtt ment a papság. Elöl két fehér ló által húzott kocsin *Szász Károly* püspök, majd a többi papok gyalogosan. A

papság után a hatfogatu halottaskoosi következett. Erre a kocsira rakták a család, a képviselőház, a főrendiház és a miniszterek koszoruit. A kocsis előtt két diszruhás szolgálta vitte bárszónypárnák az elhunyt érdemrendjeit. A halottaskoosi mellett a képviselőház és az igazságügyminisztérium díszbe öltözött szolgálai haladtak, fáklyákkal a kezükben.

A halottaskoosi mögött közvetlenül haladtak a család tagjai; *Szilágyi Dezső* nővérének gyermekei. Ezután a miniszterek következtek, élükön *Szél Kálmán* miniszterelnökkel, majd a képviselők és a küldöttek. Ugy a miniszterek, mint a képviselők és küldöttek az egész úton *Szél Kálmán* egyes óhajására gyalog kísérték a koporsót ki a temetőbe.

A merre a gyászmenet elhaladt, mindenütt sűrű tömegekben állott a közönség. Valamennyi középületen és nagyon sok magánházon fekete lobogó lengett. Így ért ki az Alkotmány-utóan, Váci-köruton, Andrásy-uton, Teréz- és Erzsébet-köruton és Kerepesi-uton át a menet a legteljesebb rendben a kerepesi-úti temetőbe.

(A temetőben.)

Fél hatra járt az idő, amikor a temető második kapuján a menet lekanyarodott. Itt is tömör népi várta a holttestet, úgy, hogy a rendőrök csak nagy ügygyel-bajjal tudták rendben tartani a közönséget.

Deák Ferenc mauzóleumától pár lépésnyire, gróf *Mikes János* sírja mellett van a főváros által felajánlott diszír hely, amelyben most már végső álmát aluszsa Szilágyi Dezső.

A koporsót leemelték a kocsiról és a sírhely szélére tették. A közönség a nyitott sírhely körül helyezkedett el. Közvetlen a koszorú mellett állottak az egyik oldalról *Szél Kálmán* miniszterelnök, *Plósz* igazságügyminiszter és *Wekerle Sándor*, akit nagyon meghatót a gyász. A másik oldalán *Szilágyi Aron* püspök állott, hogy a sírnál még egyszer elbucsuzzassa a nemzet nagy halottját.

Félórát tartó tartalmas és magvas beszédben vett végső bucsút *Szilágyi Aron* a halottól.

Szilágyi lelke, ugymond, levetette a test békóit és az többé nem fog már működni, nem fog már szenvedéseket okozni és nem fogja a lélek szabadságát korlátozni. Szilágyi lelke visszatért az ég urához, de meg fog az még sokszor jelenni válságos időkben a hadak után és fényes tekintetével küzdésre és nem csüggedésre fogja buzdítani a honfiakat. Nem igaz, hogy Szilágyi nem szeretett senkit és Szilágyit sem szerette senki. Szilágyi szerette a hazáját, szerette a nemzetet és szerette az egyházat. Es vajjon meri-e tagadni valaki az itt lévő gyászoló gyülekezet közül, hogy Szilágyinak nincsenek érdemei? Hanem ezekről az érdemekről már szólhat nálaálán nagyobb és hivatalosabb emberek és ő nem ismétli azok szavait. Bocsássuk — ugymond — sírba a nyavalyás testet, amely el fog porladni, meg fog semmisülni, de a lélek élni fog örökké és örökön fog hazája fölött. Beszédét a Miatyánkkal fejezte be.

Ezután a koporsót a sírba eresztették. A rokonok, a barátok hajtottak utána egy-egy rögt, azután behantolták. A gyászoló közönség széjjel oszlott és hét órakor már ismét néma csönd volt a nagy halott frissen hantolt, virágkoszorú sírja körül.

(A koszorúk.)

Szél Kálmán miniszterelnök ma délelőtt helyezte el koszorúját *Szilágyi Dezső* ravatalára. A széles fehér szalagon ez volt a felírás: A régi bajtárs emlékének — *Szél Kálmán*.

Ugyancsak ma délelőtt helyezték a ravatalra a kormány koszorúját, melynek nemzeti színű szalagjai Szilágyi Dezsőnek — a m. kir. kormány, — felírást viseltek.

Koszorukat tettek még: *Kállay Béni* miniszter, *Léva* város közönsége, *Mármarosziget* közönsége, A Keresztény-iskolában volt néhány vívó bajtárs. A m. kir. József-műegyetem tanácsa. A kir. magy. tudományegyetem tanácsa, *Wekerle Sándor*, a közigazgatási bíróság elnöke, *Justh Gyula*, *Karcsag* város közönsége, A keszteméti egyházmegye, *Fadrusz János*, *Erdélyi Sándor*, *Versecz* városa, *Benczur Gyula*, A budapesti lipótvárosi kaszinó, a pesti kir. ügyészség, Magyar Athletikai Klub, *Szemere Atilla*, *Marosvásárhelyi* ügyvéd kamara, *Szolnok-Dobokavármegye* közönsége, *Deés* város, *Nagyvárad* város Igly város, A Magyar vívómesterek egyesülete, *Harkányi János*, *Felsőbaranyai* ref. egyházmegye, a Magyar Hírlap szerkesztősége, a Pesti Napló szerkesztősége, A főrendiház, A magyar országgyűlés képviselőháza, *Jász-Nagy-Kun-Szolnok* vármegye közönsége, Dr. *Hertzka Tivadar*, gróf *Khuen-Héderváry Károly*, gróf *Teleky József*, *Czorda Bódog*, *Eperjes* szab. kir. város. Egy koszorú ezzel a felírással: Hü gazdájá — Szilágyi Dezsőnek.

Plósz Sándor — Felejtethetlen barátjának. *Szabó István* — Felejtethetlen vívótársának. Az országos szabadelvű párt — Elvei dicső harcosának. *Lukács György* és *Madaly* — Szeretett Dezső bátyáinknak. Örv. *Lukács György* és családja — Rokoni szeretettel. A m. kir. Kuria Szilágyi Dezsőnek. A koronázási ünnepség — A legnagyobb magyar jószágának. Fővárosi V-i ker. szabadelvű párt — Szilágyi Dezsőnek. *Pallavicini Edé* öröf — Felejtethetlen barátjának. Fővárosi V. kerületi bizottsági tagok — Szilágyi Dezsőnek. *Lovrich Gusztáv* és családja — Felejtethetlen barátjának. *Wlassics Gyula* — Szeretett barátjának. A budai

pesti ügyvédi kör — Szilágyi Dezsőnek, nagynevű volt tagjának. Lukács László és családja — Rokoni és baráti kegyelettel. Hegedűs Sándor és neje — Az igaz hazafinak és igaz barátának, hála!val. Kállay Béni — A mindenha igaz, régi jó barátának. A Magyar Tud. Akadémia — Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszternek. Az Országos Kaszinó — Nagynevű tagjának. Hadik János — Legmélyebb fájdalommal jelöl. A főrendiház — Szilágyi Dezsőnek. A magyar országgyűlés képviselőháza — Szilágyi Dezsőnek. Bográd Öszb és testvérei — Szeretett nagybátyjainak. Nina és Mariska — Dezsőnek. Orsz. függ. és 48-as párt — nagy ellenfelének. Féri és családja — Dezsőnek. A bir. végrehajtók országos egylete — Védnökének. Dr. Diener Akos — Halála jelöl. A joghallgatókat segítő egylet — Első elnökének és tb. tagjának. Budapest székesfőváros — Szilágyi Dezsőnek. Szegec város közönsége — Szilágyi Dezsőnek. Richter Elek vál. elnök — Mély tisztelettel. Semsey László és neje — Hála tisztelettel. Debreczen város — Diszpolgárának. A szabadkai függ. és 48-as párt — Szilágyi Dezsőnek. A szabadkai ügyvédi kamara — Szilágyi Dezsőnek. Terézvárosi Kaszinó — Disztagjának. Fischer Kálmán és családja — Szeretettel és hála!val. Mezőtúr város. — Diszpolgárának. Egyetemi Kör — Szilágyi Dezsőnek. Bp. kir. főügyészség — Mély tisztelettel jelöl. Gróf Károlyi István. Barcsay Domokos. A bp. ev. ref. egyház — Nagyrabecsült egyházi tagjának. Jellinek Artur — Sz. D. halhatatlan emlékének. A magy. keresk. csarnok — Mély tisztelettel jelöl. Szilágyi Dezsőnek. II. Municipio Fiume — In signo di cordoglio. Bárány Dénes — Barátságos jelöl. Neusiedler Károly. Pozsony szab. kir. város — Felejtéstudón diszpolgárának és orsz. képviselőjének. Pozsonyi polgári egylet — Szilágyi Dezsőnek. A pozsonyi szőlőművelők egyesülete. Bedő Albert. Maros-Torda város közönsége. Hadik Béla. Szápáry László. Győrffy Gyula — A nagy férfinak és jó barátjának. A pozsonyi állami kórház orvosai és tisztikara. A budapesti ügyvédi kamara — Szilágyi Dezsőnek. A Budapesti Újságírók Egyesülete. Dr. Nagy Dezső. Az igazságügyi orvosi tanács — Nagynevű megalapítójának. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület. Darányi Ignác — Utolsó emlékül és baráti kegyelet jelöl. Nemeskéri Kiss Pál — Szilágyi Dezsőnek. A dunamelléki ev. ref. egyházkerület — A bölcs vezérnek és a szeretetben erős kormányzóknak.

A Budapesti Újságírók Egyesülete szintén koszorút helyezett Szilágyi Dezső ravatalára és a temetésen Vészi József országgyűlési képviselő, elnökkel és Szatmári Mór főtitkárral képviseltette magát.

(A református egyház gyásza.)

A református egyház külön gyászjelentést adott ki Szilágyi Dezső haláláról. A gyászjelentés szövege a következő:

A Dunamelléki Ev. Ref. egyházkerület fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett főgonddnoka Szilágyi Dezső, v. b. t. t. országgyűlési képviselő, az I. osztályú vaskorona-rend lovagja, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, folyó évi július hó 31-ikén elhunyt. Maga a nemzet áll gyászban legnagyobb fiaravatalánál. E gyász kétszeres a magyar ev. ref. egyházra, s ebben különösen a dunamelléki egyházkerületre, amely a megboldogultban főgonddnokát és örök büszkeségét siratja. Meghalt a bölcs vezér és a szeretetben erős kormányzó; Sion leánya mély gyászban kesereg és fájdalommal zokogja erőssége összedőlten: „Jaj minéink, mert elesett a mi lejtünknek koronája!” A boldogult földi maradványa f. évi augusztus 2-ikán d. u. 3 órakor iognak a m. kir. Kuria előcsarnokából a kerepesi-uti temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1901. évi augusztus hó 1-én. Aldás és béke poraira.

A részvét.

Szék Kálmán miniszterelnökhöz a következő részvételtáviratok érkeztek Szilágyi Dezső elhunyt alkalmából:

Gróf Nigra olasz nagykövettől Bécsből: Kérem Nagyméltóságodat közvetítse Szilágyi családjánál legőszintebb részvételmet. Elénk részt vesznek az önk nagy államférfiának elveszte felett támadt általános gyászban.

Podenils bajor követtől Bécsből: Kérem Nagyméltóságodat, engedje meg, hogy legőszintebb részvétemnek adjak kifejezést az önk kitűnő polgártársának, Szilágyi Dezsőnek elhunyt alkalmából.

Skrbensky bárótól Mittelbachból: Fogadj a benső részvételem Szilágyi Dezsőnek, a nagy harafinak és kitűnő elnöknek elhunyt alkalmából.

Wlassics Gyula kultuszminiszter Szilágyi Dezső elhunyt alkalmából a következő részvétellelet intézte Csathó Ferenc kuriai tanácselnökhöz;

Méltóságos Uram!

A nagy halott, akit ma, mély gyászba merülve temet a magyar nemzet, mindnyájunknak közös halottja; de nemcsak a nemzeti gyászot osztom, hazafui szívem legmélyebben megrendültem, közéletünk nagy vesztesége fölött: szívem mélyében osztozom annak a családnak fájdalmában is, amely Szilágyi Dezsőt a hazának adta.

Fogadj Méltóságod részvétem kifejezését és tolmácsolja azt, kérem, a gyászoló család előtt.

Wlassics.

Pulszky Ágost Gmundenből Perczel Dezsőhöz, a képviselőház elnökéhez a következő táviratot intézte: A gyászszertartáson való megjelenésben aka-

dályozva lévén, a Ház elnökének, Neked, fejezhem csak ki dicső elődöd és legjelesebb képviselőtársunk gyászos elvesztése fölött mély megindulást és bánatos részvételem.

Pulszky Ágost.

Igló város közönsége részéről a következő távirat érkezett:

Szilágyi Dezsőnek, a lángeszű nagy államférfinak, a törvényhozótestület egyik legelőkelőbb tagjának, Igló város diszpolgárának hirtelen bekövetkezett halála által drága hazánkat ért mély gyászban városunk közönsége sajgó szívvel részt veszzen.

Folgens, polgármester.

Tallán Béla alelnök táviratban mentette ki halaszthatatlan magánügyek által okozott távolmaradását.

Debreczen városa Csávossy Bélához, a képviselőház háznyagához, intézett táviratban jelentette, hogy a temetésen képviselteti magát.

Szabadka sz. kir. város közönsége szintén táviratilag fejezte ki részvételt és koszorút küldött a ravatalra.

Szolnokról is távirat érkezett, amely jelenti, hogy Jásznagykun-Szolnok vármegye koszorúját Kiss Ferenc országgyűlési képviselő küldöttség élén helyezi a ravatalra.

Báró Podmaniczky Frigyeshez, az országos szabadalvúpart elnökhöz részvételtávirat érkezett a miskolci és gödöllői szabadalvú parttól, azonkívül a következő táviratok:

Berlin. A Berlini Magyar Egyesület mély részvétellel osztozik a nemzet nagy fájdalmában és mélyen érzi a kérelhetetlen veszteséget, amely szeretett hazánkat nagy fia, Szilágyi Dezső gyászos elhunytával érte. Dr. Darvay Armin, alelnök.

Ó-Lubló. Az Ó-lublói szabadalvúpart legmélyebb részvételt fejezi ki Nagyméltóságodnak, mint az országos szabadalvúpart elnökének, a mérhetetlen súlyos veszteség felett, amely pártunkat Szilágyi Dezső elhunytával érte. A haza s a szabadalvúpart egyik legkiválóbb férfának halálát igaz érzéssel gyászoljuk. Az Ó-lublói szabadalvúpart nevében Ignatovics Antal, pártelnök.

Kaltenbach. Az itt élő magyarok mélyen megindulva fejezik ki fájdalmas részvétüket a nagy és pótolhatatlan veszteség felett, amely hazánkat Szilágyi Dezső elhunytával érte.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter Beöthy Zsoltól Svájból, Mösmer József nagykereskedőtől Bécsből és Lukács György főispántól Békéscsabáról kapott Szilágyi Dezső elhunyt alkalmából részvételtáviratokat.

Prágából ez a távirat érkezett:

Őszinte részvételt küldi Janda Hermann, a csehország közművelődési tanács elnöke.

Márkus József főpolgármester, aki Lussin-Grandéban nyaralt, ma reggel Budapestre érkezett, hogy Szilágyi Dezső temetésén részt vegyen. A főpolgármester a temetés után ismét elutazik a fővárosból.

Maros-Tordavármegye részéről Déry Zoltán alispán, gróf Tolalági László és dr. Fenyvesi Soma érkezett Budapestre Szilágyi Dezső temetésére. A küldöttség a vármegye nevében koszorút tett a ravatalra. A marosvásárhelyi ügyvédi kamara képviseletében dr. Lani Oszkár, dr. Sárkány Miklós és dr. Bedő Sándor, a marosvásárhelyi bírói kar nevében Szentmarjay Dezső kuriai bíró tett koszorút a ravatalra.

Nógrádmegye közigazgatási bizottsága jegyzőkönyvbe foglalta Szilágyi Dezső érdemeit és elhatározta, hogy a megyeház nyolc napig kitűzve hagyja a gyászlobogót.

Zdrábból Francisci, a tartománygyűlés alelnöke és Kuzmanovics háznyag érkezett Budapestre Szilágyi Dezső temetésére.

A szabadkai ügyvédi kamara Szilágyi Dezső ravatalára koszorút küldött és a temetésen dr. Demidor Imre és dr. Révész Ernő választmányi tag által képviselte tette magát.

Berczely Jenő, a kassai királyi tábla elnöke távirata így hangzik:

Falusi magányomban ma értesültem a pótolhatatlan veszteségről, amely Szilágyi Dezső halálával hazánkat és annak közügyeit érte. A magyar állam jogéletében korszakot alkotó eszmék nemtője s kivívója hunyt el. Három évtizednél hosszabb barátság fűzött hozzá s lesújtva gyászolom halálát. Fogadj kérem legmélyebb részvételem kifejezését.

Berczely Jenő.

A fájdalomtól legmélyebben lesújtva, osztozom a pótolhatatlan veszteség okozta bánatban.

Szebehelyi Gyula.

Nagyvárad közönsége a következő táviratot intézte Lukács Sándor pénzügyi tanácsoshoz:

A megrendítő gyászszertartás alatt városunk tanácsa mai napon tartott ülésében városunk nagy szülőjének elhunytát fölött igaz és őszinte részvételem adott kifejezést. Főlkérem nagyságodat, hogy ezen érzelmeket becses családja előtt tolmácsolni és a nagyságod címére mai napon föladvott koszorút nagy halottnak ravatalára Nagyvárad város ne-

vében elhelyezni kegyeskedjék. A város közönsége nevében Rimler Károly főjegyző, polgármester-helyettes.

Karlsbad, augusztus 2.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, aki jelenleg Karlsbadban időzik, ma ünnepi imát akart mondani Szilágyi Dezső lelkiüdvéért. Minthogy azonban a fürdőhelyen református lelkész nincs, le kellett mondania a nagy halott iránt érzett kegyeletének e kifejezéséről. Darányi Ignác haza szándékozott utazni Szilágyi Dezső temetésére Budapestre, amit azonban orvosa megtiltott, mert kurájának átmeneti időszakában van és így megszakítása veszélyvel járhatna.

(A hivatalos lap.)

A Budapesti Közlöny mai számában a következő meleg sorokban bucsúztatja el a nemzet nagy halottját:

A magyar nemzet nagy halottjának: Szilágyi Dezső, belső utkos tanácsos és országgyűlési képviselőnek, Magyarország felelhetetlen emlékü és érdemű m. kir. volt igazságügyminiszterének és képviselőházi elnökének temetése, a m. kir. kormány intézkedése szerint: országos költésének a mai péntek-napon, folyó hó 2-ikán, délután 3 órakor fog végbemenni a m. kir. Kuria épületének e szomorú alkalomra nagy gyászpompával díszített előcsarnokából.

A nemzet gyászában benső melegséggel osztozik ő felsege a király, ki mihielyt a váratlan veszteségről a m. kir. miniszterelnöktől részletes jelentést kapott, legelső kabinetrodája főnöke után fejeztette ki „legbensőbb részvételt ezen jelentékeny ierhu elvesztése fölött. Ő császári és apostoli királyi Felsege, — olvassuk e sürgönyben — kegyesen emlékezik vissza arra a ragaszkodásra melyet az elhunyt legmagasabb személye iránt tanusított, valamint azokra a sokszoros, kiváló szolgálatokra, melyeket ő felsegének és a hazának tett”. Ő felsege egyszersmind fölkerlte a miniszterelnök ő nagyméltóságát, hogy amennyiben az elhunytján családtagjai lennének, azoknak e legelső részvétet tudomására hozza.

A miniszterelnök az elhunyt legközelebbi roknoához: Lukács Sándor pénzügyi tanácsoshoz intézett sürgönyben tett e legelső megbízatásnak eleget. Együtt egy másik sürgönyben kifejezte előtte saját legmélyebb részvétét a súlyos csapás fölött, mely hazánkat és közéletünket a Szilágyi Dezső hirtelen elhunytával érte, akivel évtizedeken át együtt működött és küzdött s akit vele nemcsak a politikai élet küzdelmeiben, hanem a magánéletben is benső, meleg baráti viszony fűzött össze.

Intézkedés történt, hogy a temetés az elhunyt ritka érdemeihez méltó gyászszertartással történjék s koporsójánál a képviselőház jelenlegi elnöke mondjon beszédet, az ev. ref. egyház első lelkésze nagy segédlettel végezze a szertartást.

A képviselőház, a városház, a tud. egyetem épületein a Kálvin-téri ev. ref. templomon, a szabadalvú kör helyiségein, az igazságügyi palotákban, intézetekben, az Akadémia, a kaszinók és egyéb egyleti épületeken még szerdán kitűzött fekete zászlók hirdetik az általános gyászt, melyet a nemzet minden jó fia érez, midőn ily megdöbbentőleg hirtelen halállal kellett elvesztenie a hatalmas egyéniségű államférfit, ki nem magának, hanem mindig és mindvégig a köznek élt, a lelki és testi erő mintája volt s a legjelesebb elme, a legszilárdabb jellem, európai tudományos műveltség és közéleti birtokában a szabadalvúsnak, hazafilasságnak, a csorbítottalkotmányosságnak és korszerű reformoknak törhetetlen bajnoka, a szónak és vitázó képességnek hatalmas mestere és a polgári erkölcsöknek puritán képviselője volt. Nemcsak a mi gyászszegélyeivel megjelenő hírnapjaink, hanem a szabadalvú európai sajtó is nagy szomorúsággal és elismeréssel hirdeti az ő ritka erőnyeit és érdemeit s aki tudja, mennyi része volt a mi újabb alkotmányos életünk vívmányaiban, köztük az utóbbi idők igazságügyi és egyházpolitikai reformjainak kiküzdésében, a legmélyebb fájdalommal fogja kísérni koporsóját — ha csak gondolatával lehet is jelen — mai utolsó földi útján, midőn ama diszkrétül válnak meg tőle, melyet a székesfőváros halája ajánlott föl kiült temetéknek, közel halhatatlan mestere: a visszanyert alkotmányos élet nagy küzdő vezérének örök nyugvóhelyéhez.

Legyen áldás hamvain és támadjon nem egy hozzá hasonló hazafi a nemzet önzetlen szolgálatára!

(A közjogi tanszék.)

A budapesti tudományegyetem jogkari tanártestületének a szünet előtt tartott utolsó ülésén szóba került a Lechner Ágost főrendiházi tag és ny. r. egyetemi tanár halálával megüresedett közjogi tanszék ügye. Sággy Gyula, Kmety Károly és Földes Béla együttes javaslatára a kar azt határozta, hogy föl fogja kérni Szilágyi Dezsőt, hogy szeptembertől kezdve tetszése szerint időben tartson előadásokat az egyetemen a magyar közjogból. A jogi kar tagjait az a körülmény indította erre a határozatra, mivel tudták, hogy Szilágyi Dezső rendkívüli sulyt helyez a magyar ifjúság közjogi nevelésére. A határozatot azonban nem közzétették hivatalosan Szilágyival, hanem Vécsey Tamás rektor, az elhunyt meghitt barátját kérték föl, hogy majd tátráfűrdő nyaralása közben bizalmasan tudassa Szilágyival a jogkar egyhangú óhaját.

A szép terv azonban Szilágyi halála miatt nem valósulhatott meg.

Az állami tisztviselők mozgalma.

Budapest, augusztus 2.

Az állami tisztviselők már mindenütt készülődnek kongresszusra és a központi bizottság határozata után bizonyos, hogy az még impozánsabb lesz, mint a minőnek eddig ígérkezett. A *perlaki* tisztviselők kívánságára tárgyalni fogják ott azt a kérdést is, hogy a nemzetiségű vidékeken működő állami tisztviselők pótélben részesüljenek.

A *balassa-gyarmati* tisztviselők végrehajtóbizottsága legutóbb ülést tartott, amelyen helyeslően vette tudomásul a központi bizottság felhívását és elhatározta, hogy a kongresszuson magát *Hedry* Pál kir. pénzügyigazgatóval, dr. *Pacséry* Károly tanfelügyelővel és *Porubszky* Lajos törvényszéki bíróval képviselteti.

A kongresszus tárgyalási anyagát az önkormányzat a következőkben foglalta össze:

Mondja ki az országos kongresszus, hogy a magas kormányhoz felterjesztést intéz, melyben kéri:

1. Hogy a magy. kir. állami tisztviselők fizetése és lakpénze emeltesse, melynek mértéke a fizetés tekintetében az osztrák állami tisztviselők fizetése, lakbér tekintetében pedig a katonai lakpénz legyen;

2. Hogy az állami tisztviselők javadalmazásának a szolgálati évek arányában való emelkedése minden eshetőségek ellen biztosítva legyen;

3. Hogy az összes állami tisztviselők szolgálati ideje kivétel nélkül harminc évben állapítsassék meg;

4. Hogy a szolgálati pragmatika megállapításassék;

5. Hogy az özvegyi nyugdíj, neveltetési pótlék és temetkezési járulék olcsóbb állapítsassék meg, mely szerint az özvegyi nyugdíj az elhalt férj javadalmazásának 50%-át képezze, az árva maradt gyermekek mindegyike — tehát, ha csak egy gyermek is van — a jelenleginél magasabb pótlékot kapjon, temetési járulék pedig minden tisztviselő után — tekintet nélkül családi állapotára — járjon.

6. Az állami alkalmazottaknak hivatalos kiküldetések és átküldözések alkalmával járó illetményeket szabályozó minisztertanácsi szabályzat 17. és 20. §-ai teljesen töröltesse, hogy az állami tisztviselők mindenütt egyforma túrvárköltségekben részesüljenek, ugy saját mint idegen kerületben.

7. Hogy az előző pontban említett minisztertanácsi határozat 40. §. terjesztessék ki az esetre is, ha az állami tisztviselő kinevezés által kénytelen más állomásra helyre költözködni.

8. Hogy a jövődéli bírsági alaptól adományozott ösztöndíjakban való részesedési jogosultság terjesztessék ki valamennyi állami tisztviselőre és mondassék ki az állami tisztviselők gyermekeinek az állami tanintézetekben való tandíjmentessége.

A *gyergyó-szent-miklósi* állami tisztviselők a minap tartott értekezletükön csatlakoztak az országos mozgalomhoz. A gyűlést *Csibi* András pénzügyi biztos koronkól vezette. Előnk lett: *Páll* Ferenc járásbíró, intéző elnök *Gergely* Andor aljárásbíró, jegyző úr. *Indre* László kir. aljegyző, bizottsági tagok: *Jakab* József főbíró és *Fazekas* Pál adóhivatali elnök. A gyűlés eldöntötte a kongresszus eszméjét. Azt indítványozták, hogy a kongresszus által megállapítandó kérvényt terjeszték föl a királyhoz, az országgyűlés mindkét elnökéhez, a kormányhoz és minden egyes képviselőhöz. Ajánlják továbbá, hogy a memorandumot lehetőleg már előzetesen közöljék az összes törvényhatóságokkal egy ülhívás kíséretében, melyben a törvényhatóságok támogatását kéri. Hangoztatják, hogy milyen ríkító különbség van a tiszték fizetése és az állami tisztviselők fizetése között s sürgetik, hogy ez az ellentét az országos kongresszus memorandumában is kifejezésre jusson.

A *dunavecsei* állami tisztviselők július 22-én tartott értekezletükön csatlakoztak az állami tisztviselők országos mozgalomához. Az intéző bizottság elnökévé *Tatár* Zsigmond adótarost, jegyzőjévé *Szenke* Kálmán bírósági aljegyzőt választották meg. Az országos kongresszusra képviselőket küldenek.

Az országos mozgalom az *illatvi* állami tisztviselők kis csapatját is csatlakozásra hívta fel. Július 31-én már második értekezletüket tartották *Kovács* József, kir. jegyzőintéző igazgató elnöklete alatt, amelyen *Szvidron* Ignác, kir. jegyzőintéző római katolikus lelkész indítványára egyhangúlag elhatározták, hogy mindaddig, míg a kormány őket az osztrák állami tisztviselőkkel, anyagi és erkölcsi tekintetben egyenlő színvonalra nem helyezi, meg nem nyugoznak; addig magát „ez a gárda meg nem adja”. Egyhangúlag elhatározták továbbá, hogy az országos kongresszuson való képviselőükkel s azon a fentjelzett indítvány megtételére *Szvidron* Ignác lelkész bízzák meg, aki a megbízatást ellátva, általános élejtés közepette kijelentette, hogy az igaz ügy érdekében a budapesti kongresszusra saját költségén hajlandó leutazni. Végül az értekezlet dr. *Pattantyús* Ábrahám Márton indítványára, *Kubinyi* György országgyűlési képviselőnek, a már érdeklőkben a miniszterumnál eddig is tett lépéseiről, valamint az elnöknek is jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A *tordai* állami tisztviselők július hó 28-án tartott teljes ülésben elhatározták, hogy a Budapesten, szeptember hó 21–23-án tartandó kongresszuson részt vesznek és ugyanakkor megválasztották azokat a képviselőket, kik őket ott képviselni fogják. E kongresszus bizottsági tagjai: *Alacs* Zoltán, kir. főmérnök, *Ebergyinyi* Kálmán, sóbányahivatali főnök, *Galay* Nándor, irodatiszt, *Haragos* János, pénzügyi számszám, *Harmath* Domokos, kir. telekkönyvvizsgáló, *Kovács*

Jenő, kir. adótitkár, *Raskó* Imre pénzügyi titkár, *Sándor* Ákos, főispáni titkár, *Szarka* Jenő, kir. törvényszéki bír. *Szekely* János állami iskolai tanár, *Solymosi* Miklós, kir. törvényszéki bír. A megválasztott kongresszus tagok a Torda-Aranyos vármegyei összes állami tisztviselők érdekeit képviselik mint választott küldöttek. A helyi bizottság az önként jelentkezőknek is ad igazolványt, hogy a kongresszuson részt vehessenek.

A *kolozsvári* állami tisztviselők ma délután *Bocskor* táblai bír. elnöke alatt gyűlést tartottak, melyen egyhangúlag elfogadták a kiküldött bizottság propositionját. Elhatározták, hogy a budapesti kongresszuson tizenkét tagu küldöttséggel képviseltetik magukat.

KÜLFÖLD.

A *Bismarck*-recept. Kis emberek a nagyok koncán rágódnak. *Bismarck* megcsinálta az 1870–71-iki német-francia háborút egy hamisított távirattal, *Mac Kinley* pedig — így meséli a párisi *Rappel* — utánolta *Bismarck* fogását, amidőn arról volt szó, hogy lesz-e háború Amerika és Spanyolország között, vagy sem. A *Rappel* szerint *Mac Kinley* család alapján indította meg *Spanyolország* ellen a háborút, amennyiben a hadüzenet megelőző táviratváltást meghamisította és ilyen formában terjesztette a szenátus elé. Ugyanis 1898. április 8-án *Woodford* madridi amerikai követ azt telegrafálta Washingtonba, hogy a régenskirályné elfogadta az amerikai kormány összes követeléseit. Minthogy azonban az Egyesült-Államok már teljesen el voltak készülve a háborúra, *Mac Kinley* meghamisította a távirat szövegét, ami által rábírta a szenátust a háború megkezdésére. Ha igaz a *Rappel* híre, ugy csakugyan illuzóriussá vált ma már a népjog.

A délafrikai szabadságharc. Ugy látszik, Délafrikában az utóbbi időben sokkal több ütközet történt, mint amennyiről *Kitchener* jelentést küldött Angliába. A legújabbban nyilvánosságra bocsátott angol veszteség-lajstromokból ugyanis kitűnik, hogy nemrég egy ütközetben, amelyről hivatalos jelentés nem jött Londonba, az angolok egy halott és két sebesültet veszítettek, egy hadnagy és tizenhét ember fogásába került. Ez az ütközet július 27-ikén volt, de ugyancsak a veszteséglista tanúsága szerint *Jamestown* környékén július 20., 25. és 28-ikán is volt ütközet.

A csatáról legújabbban érkezett jelentések között van *French* tábornoké, aki értesíti a kormányt, hogy *Kruitlingertől* levelet kapott, amelyben ez azt írja, hogy az angolok szolgálatában álló bennszülöttek, akár fegyveresek, akár fegyvertelenek, agyon fogja lövetni, ha kezébe kerülnek. Az utolsó időben általában gyakran fordult elő, hogy a boerok fokföldi bennszülötteket agyonlövtek.

Kitchener lórnak egy mai távirata újabb ütközetről ad hírt. E szerint július 28-án egy tiszt vezetése alatt álló őrszár, amely husz yeomanryból és néhány bennszülött lövészből állott, néhány boert, akik két targoncát kísérték, a doren-riveri állomástól mintegy 15 mérföldnyire üldözték. Két-száz boer azután elvágta az őrszár útját. Az őrszár egy kis házikóban soká védekezett, de mikor lövészerei végképp elfogytak, megadta magát. Három yeomanry megsebesült. A megadás után a boerok a bennszülött lövészeket lölették. Egy sebesült yeomanryt szintén agyonlőtték, a többi elbocsátották. A yeomanry lelövését azzal okolták meg a boerok, hogy fokföldi embernek tartották.

London, augusztus 2.

A *Morning Post* hadi levezelője jelenti Pretóriából: Az angol csapatok a legutóbbi öt hónapban jelentékeny haladást tettek. Kevés nagyobb ütközet volt ugyan, mert a boerok kis csapatokra szakadtak, de azért nap-nap után történtek összecsapások az angolok és boerok között. A boerok hetenkint átlag 350 emberrel fogtak. A halandóság rendkívül nagy és talán még nagyobb volna, ha az aszonyok és a gyermekek is a táborban maradtak volna. A háború folytatása a boer vezérek részéről saját katonáikkal szemben vétkes kegyelenség. Minden jel arra vall, hogy a boerok abbahagyják a harcot. Az angolok most már a legerélyesebben folytatják az ellenség üldözését.

Durban, augusztus 2.

Az angol csapatok július 29-ére virradó éjjel *Jouberts* farmnál elfoglaltak egy boer tábor. Hét boer elesett. Az angolok sok lovat és marhát zsákmányoltak.

Brüsszel, augusztus 2.

A boer követségen beszélnek, hogy a danzigi császárfalakkon az angolok érdekében döntő fordulat készül. Dél-Afrikából a követségre kedvező jelentések érkeztek. A Fokföldön általános lett a felkelés.

HIREK.

Budapest, augusztus 2.

— BUDAPESTI NAPLO. Július 31-én

uj előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Dr. *Csatáry* Lajos miniszteri tanácsos tíz napi tartózkodásra Marienbadba utazott.

— A király a párisi közsegtanácshoz. Annak idején, amikor a párisi közsegtanács *Prágában* járt, *Dausset* elnök a francia konzulátus utján hódolatot fejezte ki királyunknak. Most *Reverseau* márkí bécsi francia nagykövet *Delcassé* utján közölte a párisi közsegtanácsal, hogy a király gróf *Széchen* utján megbízta őt, hogy fejezze ki a küldöttségnek köszönetét.

— *Károly Ferenc József* főherceg Magyarország. *Károly Ferenc József* főherceg kíséretével ma Szász-Régenből *Besztercére* érkezett, ahol mint gróf *Bethlen* Pál főispán vendége a megyeházán szállott meg. Ebéd után a főispán kocsián a vasuti állomásra hajtatott, ahol már a szamosvölgyi vasut szalonkocsia várakozott reá, amelyen *Borgó* Állomásig utazott. Déltűn két óraker utját a *borgói* szoroson keresztül *Bukovinába* kocsin folytatta. A főherceg ma a *bukovinai* határon fekvő *dorna-várai* fürdőig utazik, innen holnap *Radantzig*, ahol a méntelepét tekinti meg, *Bukovinából* kirándul *Sinaiba* a román királyi pár látogatására.

— *Lipót Szalvator* léghajón. Mint *Zwicka*uból jelentik, ott tegnap a mezőn kiszállott három osztrák-magyar katonatiszt, közöttük *Lipót Szalvator* főherceg, akik reggel léghajón *Bécsben* felszálltak. A léghajó sok vasuton visszautaztak *Bécsbe*.

— *Báró Fejérváry* Géza jubileuma. Az 1848–49-es honvédek menházának felügyelő-bizottsága öttagu küldöttséggel fogja *báró Fejérváry* Géza honvédelmi minisztert 50 éves jubileuma alkalmából üdvözölni. E alkalommal díszesen kiállított feliratot is átnyújtanak az ünnepeltnek.

— A szultán ajándéka. A *Frankfurter Zeitung*-nak táviratozzák *Konstantinápolyból*, hogy a szultán a *genuai* *Analbo*-gyárban egy yachtot rendelt, amelyet a *montenegrói* fejedelemség fog ajándékozni. A yacht 400.000 frankba kerül. A szultán csak nemrég ajándékozott egy yachtot *Nikitának*.

— *Crispi* állapota. Nápolyból jelentik: Ma este *Crispi* állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki:

A szív gyöngesége és az általános erőllapot egész nap változatlan maradt. Az idegbetegségi tünetek észrevehetően növekszenek.

Egy déltűn érkezett nápolyi távirat szerint *Crispi* állapota reménytelen. Életét csak mesterségesen hosszabbítják meg óráról-órára. Egyedül csak az agyvelője működik. Ha egy ismerős nevet hall, rögtön ideges lesz és néhány szót mormog, azután ismét visszahanyatló ágyára. *Carito* orvos éjjel-nappal ott van a beteg ágyánál.

Ma délelőtt arra kérte környezetét a beteg, hogy vigyék ki, szeretné még egyszer látni a tengert. A nagybetegét kivittek a terrorszra, a honnan pompás kilátás nyílik a tengerre. *Crispi* arcát felderít, szeme felragyogott s halk hangon csak ennyit tudott mondani: *Adio! Adio!*

— Egy protestáns hercegnő áttérése. *Frankfurtból* jelentik, hogy *Anna* hesseni örgrófné, aki született porosz királyi hercegnő, áttért a római katolikus vallásra. A grófné hatvanöt éves és második fia, *Frigyás* Károly herceg, *Margit* porosz hercegnőt. *Vilmos* császár legfiatalabb nővérét vette nőül. Az áttérés okáról semmi hír sincs.

— A ferenrendiek bucsuja. A ferenrendiek belvárosi templomában ma tartották meg a *Portiuncula*-ünnepet. Az ünnep tegnap déltűn kezdődött, amikor a loretoi litánia kíséretében kitétek az oltári szentséget. Ma reggel nyolc óraker ünnepi nagy misét tartott *Mészáros* Kálmán a rend házfőnöke főnyes segédlettel. Mise után *Kiss* Arisztid atya, helyettes házfőnök magyar szent beszédet tartott. Tíz óraker szent mise volt német énekekkel és utána *Maurer* Athanáz áldozópap német szent beszédet mondott. A déltűt folytatandó még több csöndes misét mondtak, déltűn pedig ünnepi litániával fejezték be az istentiszteleteket. A templomba egész nap valóságos zarándoklás volt. A templom előtt több mézoskalácsos sátrat ütött fel, amelyek körül egész nap nagy tömeg forgolódott.

— Menekül beteg. Párisból táviratozzák, hogy a *Rappel* obocki levezelője szerint *Menekül* négyes már hosszabb idő óta súlyos gyomorbántalmakban szenved. Az orvosok azt hiszik, hogy Menekülnek gyomorrákja van, de biztos véleményét nem tudnak mondani, mert *Abesszinia* uralkodója minden orvosi segélyt visszautasít.

— **A Szilágyi Dezső királyja.** Hogy a királyból forint lesz, azt már régen tudtuk. Úgy látszik azonban, ez csak a közönséges emberek királyjára vonatkozik. Az olyan monumentális emberek királyjából, mint amilyen *Szilágyi Dezső, száz forint* lesz ugyanis. Persze, érteni kell a kamatoztatásához, mint ahogy a *Pápai Leányegylet* értette a módját: miként kamatoztassa a nagy Dezsőnek különös módon hozzá került királyját? ... A kedves kis történetnek előzményei meglehetősen szomorúak. A *Budapesti Napló* is hírt adott róla, hogy nemrég leegott Pápa közelében egy virágzó község: *Tapolcafa*. Az egész falu elpusztult, alig maradt épségben egyetlen ház is s a lakosság a legnagyobb nyomorba jutott. Egész Veszprémvármegye talpra állott, hogy segítsen a szerencsétleneken s mindenfelé megindult a gyűjtés. A legelőkelőbb módját a gyűjtésnek azonban a Pápai Leány-Egyesület eszelte ki, melynek kebeléből vagy ötvenhárom fiatal leány repült ki, hogy mint a jótékonyosság ragadozómadarai, megsejtsék a várost. Nehogy azonban a szent hevíttől elragadtatva, a szeretetreméltó zsarolók túlságosan megadóztassák a kis városnak más oldalról is annyira igénybe vett társadalmát, az agilis egyesület elnöksége kiadta a napirajzot, hogy a leányoknak csak egy királyt szabad elfogadniuk könyörödmányképpen. Még az önkéntes adakozókat is vissza kell utasítani s aki egy királyról többet ad, annak vissza kell adni a föltséget. Ez a rendszer, mely látszólag éppen ellentét a fővárosban divó gyengéd erőszaknak, hola a tiz királyos kerti ünnepélyek megfizetése sem adnak vissza a jótékonyágnál anyagilag, tulajdonképpen nem olyan szerény, mint amilyennek látszik, csak gonjálissabb. Tessék ugyanis kiszámítani, ha valakihez ötvenhárom leány jár — egy királyért. Pedig a kisvárosban sorsát senki ki nem kerülheti ... Mindazonáltal a pápaiak szemet hunytak a fraus pia előtt és készséggel adogatták le obulusaikat. Csakhogy a gyűjtés nem maradt a lokális vámsorompókön belül, mert a Leányegyesület másutt időző tagjai is felesaptak segédesapatoknak. E segédesapatoknak egyik bájos pionnier-je: *Visontai Soma* országgyűlési képviselő huga itt Budapesten kereste a megadózathatásokat s a jótékonyági vadászat közben nem kisebb vadra bukkant, — mint *Szilágyi Dezső*. S a kis lány ügyesebb volt, mint az ellenzéki szónokok — sarokba tudta szorítani a „kétlábú dinamit”-ot. Sőt tovább ment; még reklám-célokra is felhasználta. Elsőnek írta ugyanis be a Szilágyi Dezső nevét a gyűjtőívré s ez az érdekes introdukció nem is maradt hatástalanul. Ugy potyogtak a királyok ezután a tapolcafaí égettek perselyébe, mint nyári zápor idején az esőcseppek. Politikuskok, művészek, írók, hírlapírók s más notabilitások siettek adakozni a Szilágyi Dezső ívére, úgy, hogy a királyból nem forint lett, hanem — száz forint. Ugy hiszik azonban, hogy a tapolcafaí szegény égetteknek nem volt kifogásuk a régi, jó hitű közmondás lyeten metamorfózis ellen ... A történet hitelessége kedvéért még megjegyezzük, hogy a Szilágyi Dezső királyja még májusban került a Pápai Leányegylet fillérei közé, de az érdekes királyt illetőleg csak most derült ki, mikor a derék egyesület elszámolt buzdó leányainak eredménydus és másutt is követésre méltó gyűjtéséről. Hogy azonban a Szilágyi Dezső királyja tényleg király volt-e, vagy csak papír-ból készült? — arról hallgat a pápai krónika.

— **Tanítók gyűlése.** A magyarországi tanítók országos bizottsága 19-ikén délelőtt 8 órakor tartja évi közgyűlést Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia I. emeleti kistermében, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az iskolaszéki intézmény reformja, előadó: *Pallos Albert*. 4. A záróvizsgálatok szabályozása, előadó: *Bursics Ernő* és *Kőrösi József*. 5. A tanítók biztosítási ügye, előadó: *Ujváry Béla*. 6. A tanítóegyesületi élet fejlesztése, előadók: *Nagy László* és *Láng Mihály*. 7. Pénztári jelentés. 8. Indítványok. A közgyűlést megelőző napon, vagyis a hó 18-án, este 6 órakor előérkezlet lesz, később meghatározandó helyen. — Az *Élet* alap 20-án tartja osztálybizottsági ülését s mindjárt utána közgyűlést.

— **Küttetés.** A király *Ringer* Alajosnak, a belügyminisztérium számvevőségéhez beosztott csendőrtörzserősternek a koronás ezüstérmekeresztet adományozta. A küttetésű törzserőster feldisznitése az egész csendőrtisztokra és legénység jelenlétében már az ujjonnan épült csendőrségi lakatnyában tegnap délelőtt történt. Ez alkalommal *Panaft* ezredes lelkesítő beszéd kíséretében az érdemrendet az ünnepelt mellére tűzte.

— **Csehek és németek.** A tegnapi cseh-német zenebona után, amely Pilsen után folyt le, a pilseni német polgárok küldöttsége felkereste a városi rendőrkapitányt és arra kérte, hogy védelmezze meg a német lakosságot és vagyonát a csehek ellen. A rendőrkapitány kijelentette, hogy mindent megtett, hogy a tegnapi este történt tüntetés ne ismétlődhesse. A városi tanács tegnap este hirdetményt tett közzé, mely szerint minden legkisebb kihágás a tör-

vén teljes szigorúságával fognak büntetni. Azt a két rendőrt, akik a tegnapelőtti tüntetésen résztvettek, a rendőrkapitány elbocsátotta.

— **A világbéke-kongresszus.** Az idei világbéke-kongresszus szeptember 10-ikén nyílik meg Glasgow-ban. A berni békeiroda most küldte szét a részletes és terjedelmes napirendet, amely négy csoportba sorolt huszonnégy pontjával az előadásoknak és vitáknak épp oly érdekes, mint változatos és fontos anyagát nyújtja. A számos külföldi előkelőség indítványa mellett egy magyar embernek tervével is találkoztunk. *Kemény Ferencnek*, a Magyar Békeegyesület főtitkárnak, *Világakadémia* az, amelyet *Henri Lafontaine* belga szenátor ad elő.

— **Lefokozott honvédfőhadnagy.** Debreczenben a katonai becsületbíróság *Szonory Dezső* dandárparancsnok elnöksége alatt ülést tartott, amelyen *Andor Béla* főhadnagyt lefokozásra ítélték. A főhadnagy nevét tavaly egy kardfejtés nyomán sokat emlegették. Egy szegedi kávéházban akkor egy orfeuménekesnő miatt összevagdalta *Engel* Lajos lapkiadót. A becsületbíróság azonban nem e miatt vonta felelősségre *Andor Bélát*, hanem könnyelmű élete és tömörkedő adóssága miatt. Az ítéletet Budapesten fogják végrehajtani és *Andor Bélát* már mint közlegényt Budapestre hozták.

— **Jótekonny keresztes.** Egy jószívű keresztes, *Földi Antal* elhatározta, hogy holnapról kezdve mindennap 20 szegény asszonynak teljesen ingyen ebédet ad Koronaherceg-utca 5. szám alatt levő keresztesében. A derék emberbarát ajánlatát nagy örömmel fogadta a IV. kerületi előjáróság és nyomban intézkedett, hogy az erre legérdemesebb beteges öreg asszonyok holnapról kezdve meleg ételhez juthassanak a *Földi Antal* jóvoltából.

— **A negyvennyolcos honvédek köszönete.** A sopronmegyei honvéd egyesület választmánya a következő levelet intézte *Szék Kálmán* miniszterelnökhöz:

Nagyméltóságú miniszterelnök! Kegyelmes ur! Folyó évi július 11-én az 1848–49-iki honvédek és azok özvegyeinek állami ellátása ügyében 3000/II. szám alatt kiadott nagyrabecsült körrendelet annyira fölvilágította egyelőre választmányát és az összes honvédek, hogy e hatás beolvasása alatt keresetlen szavakban sietünk hálaérzetünknek kifejezését adni. Azok a meleg, érző szavak, amelyekkel nagyméltóságod körrendeletében kifejezését adni méltóztatott, visszhangra találtak keblünkben és habár elagrott testünk, rugékonyságát veszítve, meghidegült, halásan és melegen érezve törő közönséget mond azért a nemes gondoskodásért és több mint erkölcsi elismerésért, amelyvel bennünket a sir szélén állókat megvigasztalni és megnyugtanni kegyeskedett. Az isteni gondviselés vezéreje magasztos pályáján, hogy édes hazánk javára és jószág nagy királyunk örömeire a jog, törvény és igazság jelszavával sokáig vezethesse országunk kormányzatát. Kelt Sopronban, 1901-ik év július 26-án. Sopronvármegyei honvéd-egylet választmánya nevében: *Vaniss Adol* s. k., 1848–49-iki honvéd főhadnagy, elnök, *Zuber Matyás* s. k., 1848–49-iki honvéd főhadnagy, jegyző.

— **Iparosok kongresszusa Nagyváradon.** Szeptemberben lesz Nagyváradon az ország ipartestületeinek kongresszusa, amelyen Magyarország összes városai képviseltetik magukat. A kongresszus előkészítői remélik, hogy magas állású kormánytisztviselőket nyerhetnek meg a kongresszus munkájában való részvételre, így magát *Hegedűs Sándor* kereskedelmi minisztert is. A kongresszus előkészítése érdekében ma Nagyváradra érkezett *Ráth Károly*, az országos ipartestületek elnöke. Dében az ipartestület vendéglőjében bankett volt a tiszteletére, amelyen a nagyváradi közelethez több előkelősége részt vett. *Ráth Károly* több érdekes doigt mondott el a kongresszusra vonatkozólag. Legfontosabb közülük az, hogy a nagyváradi kongresszus nem olyan irányban fog működni, mint az eddigi ipartestületi kongresszusok, melyek nagyrészt gravámenekkel foglalkoztak és egész tanácskozásuk azzal teit el, hogy sérelmeket tárgyaltak. A nagyváradi kongresszus reformokkal foglalkozik majd, olyan reformokkal, amelyek üdvösek lesznek Magyarországi ipari életére.

— **Nem sztrájk.** A párisi lapok azt írják, hogy Romillyben az üveggyár munkásai sztrájkoknak s sztrájk közben megselekedtek azt is, hogy a gyár igazgatóját kihurokolták az irodájából az öntökemencehez és a kemence szájánál indították meg vele a tárgyalásokat a béremelésre nézve. Az ultimátum pedig az volt, hogy ha nem emeli föl a béreket, belökik a kemencebe. Az igazgató — mit tehetett egyebet — megígérte, hogy enged. — Ez bizony nem sztrájk, hanem bestialis durvaság. Nem is olvastunk még efféle olyan keretben, a minek bérharc a neve.

— **Elstüldet torpedónaszád.** Londonból táviratozzák, hogy a 81. számú torpedónaszád tegnap az alderney-i hullámtörőknél elsülyedt. Az összes ágyukat és készleteket megmentették. Emberéletben nem esett kár. A hajót ki fogják emelni a vízből.

— **A német nyelv titkos protektora.** Budapest iskoláiban minden bizottsági határozat és iskolaszéki akció ellenére még mindig tanítják a német nyelvet. A népességi viszonyokban is beállhat akármicsoda változás, sürgetheti a német nyelv kiküszöbölését akár maga a kultuszminiszter is, az iskolák tanterve azért nem változik. Immár egy esztendeje annak, hogy a közoktatásügyi bizottság kimondta, hogy a népisiskolából ki kell küszöbölni a német nyelvet s a tanács kulturális ügyosztályát fölszólította arra, hogy készítsen tervezetet arra nézve, hogy milyen studiumokra fordítsák az ilyenformán megtakarékoskodott időt s az ügyosztály — amint kissé népiesen mondani szokás — még a fülét se mozgatta. Teljességgel nem siet a maga javaslatával a tanfelügyelő ur se, pedig ebben az esztendőben már nem lett volna szabad fölvenni az iskolák tanulási tervébe a német nyelvet. — Ugy látszik tehát, hogy a német nyelvnek valami hihetetlen nagy befolyásu, protektora van a fővárosnál. Valaki, aki még a józan szükségnél is nagyobb ur és hatalmasabb, mint akármicsoda argumentum. S ennek a protektornak a befolyása alatt most már komolyan folyik tovább a tanulás, ami eddig éppen csak ment valahogy, immelámmal, kedv nélkül és annyira eredmény nélkül, hogy némely iskolában nem is vizsgálatták le belőle a gyerekeket. Most azonban a főváros behozta a szak szerinti tanítást, illetőleg valami ilyest, mivelhogy a népisiskolai tanítók kiképzése nem szakok szerint történik. Minden tanító azt taníthatja, ami a hajlandóságainak inkább megfelel. Magyar nyelvet, földrajzot, történelmet s külön tanítók jutnak a német nyelvnek is. Ezek aztán természetesen sokkal komolyabban fogják föl a dolgot, mint akik eddig minden szert és ambíció nélkül, kelletlenül bajoskodtak egy-egy óra hosszágú ezel a tárggyal és most már új rendszerben folyik a német óra s bár semmi szükség sincs rá, beleverik a budapesti gyerekebe azt a nyelvet, amelylyel már Trieszentul sem boldogul. Hát nem sokkal okosabb dolog volna e helyett a népisiskolában egy világnyelv tanuláshoz megépíteni az alapot. S ha már a közoktatás tekintélyes faktorai belátták ezt és határozatokat is hoztak az iskola irányának megváltoztatására, hát nem oktan csak önkényesség erőszakosan ragaszkodni ehhez a legszörlebb körben ellenszenves tárgyhoz. — Mitől fél a tanács?

— **A döntő szavazat.** Szilágyi Dezső büszke makacsaságát az édesapjától, Szilágyi Lajostól örökölte. Az öreg urban annyira uralkodott ez a vonás, hogy még a fíval szemben sem engedett hajszálynit se a nagy makacsaságából. Jellemző eset történt erre vonatkozólag azon a nagyváradi választáson, ahol Szilágyi Dezső és Teleszky István küzdöttek a mandátumért. Este felé, amikor a választók már csak gyéren szállingóztak kintre a választási elnök a zárórát. Leszavaztattak már minden előkeríthető választót s záróra előtt Szilágyi Dezsőnek is, Teleszky Istvánnak is 910 szavazata volt. Nagysokára kapott Teleszky még egy szavazatot. A Szilágyi-párt vezérébereknek egyszerre eszébe jutott, hogy Szilágyi Dezső édesapja nem szavazott még. Kocsin hozták az öreg urat a választó helyiségbe. A Szilágyi-párt emberei harsányan éljenzték, az öreg ur pedig odaállt a választási jegyző elé és azt mondta:

— *Teleszky Pistára szavazok!*

Azzal kiürült a teremből.

— **Elintéztett ügy.** A privilegyei választásból kifolyólag lovagias ügy támadt *Clair Vilmos* kollégának, a *Magyar Távirati Iroda* nyitrai tudósítója és *Bonita Ferenc*, az *Alkotmány* szerkesztője között. *Clair Vilmos* *Vérsi József* országgyűlési képviselővel és *Thury Zoltánnal* provokálta *Bonita* Ferencet, aki a maga részéről *Protrasevich Gézá*t és vledényi *Schankeban* Károlyt nevezte meg segédekül. *Bonita* Ferenc segédei kijelentették, hogy megbízójuknak sértő szándéka nem volt és ennek alapján mindkét fél segédei az ügyet a lovagiaság szabályai szerint befejeztetnek nyilvánították.

— **Öngyilkos tanuló.** A lembergi rendőrizgatóság táviratban tudatta a főkapitánysággal, hogy tegnap éjjel egy lembergi vendéglőben föbe lötte magát egy *Schuster* Ferenc nevű budapesti iskolai tanuló és azonnal meghalt. A rendőrség intézkedett, hogy a külföldön öngyilkossá lett magyar ifju hozzátartozóit értesítse.

— **A hőség.** A nagy forróság már Európában is terjed mindenfelé. Bécsben is türhettelen a hőség, s tegnap izgalmas jelenetnek volt az okozója. Délután négy órakor a *Burgplatzen* egy urinó egyszerre sikoltozni kezdett:

— Segítsé! Égek! Égek!

A járőrelők rémülten siettek a sikoltozóhoz, aki kínjában le is akarta tépni a ruháját. Lángot azonban senki sem látott. Az odaérkezett mentők megállapították, hogy a hőség annyira felizzgatta a szegény asszony agyát, hogy azt hitte, ég a teste.

— **Budapest szabóműhelye.** Egy budapesti szabómesternek az az ideája támadt, hogy a főváros sok szép pénzt megtakaríthatna, ha a szolgák, kézbesítők és egyéb alkalmazottak ruháit nem adná ki vállalkozóknak, hanem házilag készíttetné el. Illetőleg nem is egészen házilag. Budapest megvásárolná a posztót s aztán kiszabná mérték szerint a maga műhelyében. A kiszabott darabokat aztán egyenesen kisiparosok kezébe adná, ami azt is jelentené, hogy jobban megfizetik a munkát, mint a nagyvállalkozók. A tanács nem fogadta el az ajánlatot, sőt bizonyos kicsinyléssel tárgyalták le, pedig semmi olyan nincs benne, ami csak mulatót volna. Ha a főváros csakugyan takarékoskodik, hát ez is egy módja a takarékoságnak s ha van a fővárosnak háziomdaja, hát miért ne lehetne szabóműhelye is. — Az indítványt különben még megis lelelték, mert nem volt rajta bélyeg.

— **Tengerszem — tengeri kigyó.** Lembergi jelentés szerint a tartománygyűlés bizottsága egy tegnap ad hoc egybehívott ülésen elhatározta, hogy megkéri a helytartóságot, hívja egybe a tengerszem ügyében kiküldött választott bíróságot, bírja reá döntésre és addig is védje meg a területet Magyarország tulajdonságai ellen. — Idáig szól a lembergi jelentés, melyet szösz szerint közlünk; még a *tulakapást* se hagyván ki. A dolog ugyanis már nagyon kevésbé komoly. A tengerszem, mióta a sajónak a fölőtte folyó vitaközlésről írnia kell, már ki is száradhatott volna. Ez a tengerszem az idők során átváltozott tengeri kigyóvá.

— **Neumann Mendel nem bolond.** Kolozsvártól nagyon a sarokba szorították a hitelezők egy szegény embert s miután nem tudott fizetni, kitűzték az ingatlanaira a licitációt. Hát bizony az ingatlanon nem voltak uradalmak, hanem elszórtan egy-egy kis földcske s a többiek között egy hold föld a város mellett. A bíróság kiszállt a helyszínre és azok, akik licitálni akartak, letették a kikiáltási ár tiz százalékát bánatpénzül. A kikiáltási ár hatvankét és fél forint volt, a bánatpénz tehát hat forint huszonöt krajcár. Ezt a summát lefizette Neumann Mendel is s aztán, hogy végét vessen minden licitáló hajlandóságnak, belekikiáltott az árverésbe:

— Ötszázezer korona.

A gyülekezet eleintén azt hitte, hogy Neumann Mendel bolond. Pedig dehogyan bolond. Befektetett az üzletbe hat forint huszonöt krajcárt s ezzel elérte azt, hogy az adós időhöz jutott, ami alatt talán tisztázhatja magát a bajaiból. A törvény értelmében tudniillik a vevőnek harminc és hatvan nap múlva kell részletekben megfizetni a vétel summáját s új árverést csak akkor tűznek ki, ha elmulasztotta a fizetést. Hogy Neumann Mendel el fogja mulasztani a fizetést, az bizonyos, de az adós ezen a réven talán még rendbe szedheti magát.

— **Letartóztatott szülésznő.** Dr. Mihajlovics Miklós orvos tegnap a rendőrségen feljelentést tett Kohlauer Józsefné szülésznő ellen, hogy megmérgezte Baumann Ferenc kereskedőnek a feleségét, Schneider Annát, aki a Zöldá-utca 30-ik számú házban lakott. Az áldott állapotban lévő asszony Kohlauernek fordult, aki szerencsével és egyéb veszedelmek méreggel kezelte a szerencsétlen. Tegnap a rendes adagnál többet adott be neki s Baumanné a nagy kínoktól eszméletlenül roskadt össze. Rögtön hívták a szomszédos Szerb-utcaban lakó Mihajlovics Miklós orvost, aki már nem tudott segíteni az asszonyon. Az orvos azonnal megvizsgálta a hirtelenül és gyanus körülmények között elhunyt nőt s konstataálta, hogy mérgezte őlte meg. Ennek alapján megiette a feljelentést a szülésznő ellen a rendőrségen. Az ügyeletes rendőrkapitány azonnal detektíveket küldött a bűnös asszonynak Mester-utca 42. szám alatt lévő lakására. ahonnan bevitték a főkapitányságra. A szülésznőnek, akinek családi neve Gebauer Johanna, a mostani férje Kohlauer József már a harmadik. Első férje Brenner Vilmos, a második Takács István volt. Ezek rövid betegség után, hirtelen haltak el. A szülésznőről kiderült, hogy angyalosinálásért másfél évi börtönről volt itélve, ahonnan 1891-ben szabadult ki. A szülésznő tagadta ugyan, hogy Baumanné ő ilté volna meg, de annyi terhelő bizonyítékot szerzett össze a rendőrség ellene, hogy letartóztatták. A szülésznő szerencsétlen áldozatának, a 28 éves Baumann Ferencnek a holttestét ma reggel kivitték az orvos-tani intézetbe, ahol fel fogják boncolni. A szülésznő ellen a rendőrség folytatja a vizsgálatot s ma házkutatást is tartott a Mester-utca 42. számú házban lévő lakásán, ahol több üveg mérget foglaltak le. A vizsgálat arra is kiterjed, vajon nincs-e a bűnös asszonynak több áldozata is.

— **Az erdőösöz halottai.** Fűtér községben Petrács András erdőösöz felesége só helyett arzénal főzte meg a vacsoráját. Egyik leányától sőt kért és az tévedésből az ablakban lévő arzént adta oda anyának. Az arzént Petrács András hozta előző nap patkányirtásra. Késő este, mikor Petrács hazajött, feleségét és két leányát halva találta.

— **Öngyilkos írás.** A minap megírtuk, hogy egy ismeretlen fiú a Dunába ugrott a Ferenc József-hidról. A hídnon hagyta kalapját, amelyet bevitték a dunai kapitányságra. Tegnap megjelent a rendőrségnél Polacek Mór, aki a Rózsa-utca 62-ik szám alatt lakik s fölmutatta a következő levelet:

Kedves szüleim és testvéreim, tudom, fájdalom fog érní benneteket, amikor ezt a lapot kezdetekbe kapjátok. Nem baj, ne zokogjatok utánam, majd fogunk mi találkozni a másvilágon. Ne keressetek sehoh sem, csak a Dunában. Maradok fiuk, Gyula

Ezt a levelet Polacek Gyula nevű tizenöt éves fia írta, aki írás volt Beckmann Jakab gyár-utcai szabónál. Polacek a hídnon hagyott kalapban ráismert fia kalapjára.

— **Egy műtörténész tragikus halála.** Münchenből telegrafálják, hogy a szomszéd Gauding faluban Hirth Herbert műtörténésztől, Hirth Frigyes tanár legidősebb fia kiesett a szálló ablakából és szörnyen halt. Egyes lapok szerint Hirth Herbert öngyilkos lett.

— **Testvérilykosság — véletlenség.** Marburg közelében, egy kis helységben történt az este. Egy *Szritz* Antal nevű parasztleány szekerével rálesett egy haragosára, hogy megtorolja rajta régi bosszuját. A sötétségben aztán nem ismerte fel a kocsmából kijövő fivérét és halálra szította.

— **Vihar.** Szabadkáról táviratozzák, hogy ma reggel óriási vihar volt a városban és a környéken. A villám *Szdrics* Márk gazdát tanyáján agyonütötte és *Fanciskovics* János nevű úkrét szántás közben csapta agyon. *Pukovics* József képviselő kebeliájá is beütött a villám. Az istálló leégett, a benne lévő három ló is odaveszett. — Ma délután *Aradon* és vidékén is óriási vihar volt. A villám beütött a waggon-gyárba és megrongálta a villamos vezetéket. *Ujszentannán* *Zimmermann* Ferenc fiatal családós ácsmesztert a villám agyonütötte.

— **A hőség áldozatai.** A nagy melegnek ma ismét két áldozata van. *Klasovics* Antal 26 éves gyári munkás a Klótid-utcaban és *Király* Árpád 40 éves kereskedősegéd a Kerepesi-ut és Szővetség-utca sarkán lett rosszul a hőségtől és összeroskadott. Mind a kettő napszúrást kapott. A mentők a Rókus-kórházba szállították őket.

— **Rendőri hírek.** *Waldhauser* Antal gépszerező ma délután Ujpesten, a Váci-ut mellett lévő szabad Dunában fűrdött. Az ár elkapta a szerencsétlen embert, aki hamarosan elmerült a vízben s több nem is került elő. — *Riha* Imre asztaloslegény ma este a Hermína-ut mellett lévő vasuti pályatesten revolverrel halántékán lötte magát és meghalt. Gyógyíthatatlan betegsége miatt lett öngyilkos.

— **Cigányzene a Telefon Hírműködésben.** Ma este cigányzene lesz hallható a Telefon Hírműködés összes állomásán est 8 órától 11 óráig. A cigányzene-átvitelt azonban, melyet az Emke- és az Elite-kávéházól közvetít a Telefon Hírműködés, megszakítja a 8 óra 15 percor tartandó tözsedolvasás (frankfurti, párisi értéklőzsedolvasás és berlini tözsedolvasás) és a 10 óra 10 óráig való esti olvasás, melynek keretében az est folyamán érkező legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság.

Az államvasuti tisztviselők mozgalma.

Budapest, augusztus 2.

Az államvasuti tisztviselők kebeléből alakult kétszázharminckettős bizottság tagjai már alaposan készülődnek a memorandum-tervezet megvitatására. Ezt a megvitatást jelentékenyen egyszerűsíti az az immár elsimított ellentét, amelyről a *Budapesti Napló* legelőbb adott hírt. A kezelőtisztviselők ügye adta tudvalevőleg a mozgalomban a legelső alkalmat az indulatosabb vitára. Illetékes helyről szerzett információink alapján azonban már jelentettük, hogy a memorandum végleges szövegéből elmarad a kezelőtisztviselők státusa és így egy a számítástelek, mint az irodatisztek és a segédhivatalok alkalmazottai kívánságai méltányos elbírálása reményében nézhetnek a Szent István-napi naggyűlés elé.

A mozgalom egyes részleteire vonatkozólag tömörked levelet kaptunk közönségünk köréből, alább adunk belőlük néhányat, amelyek újabb szempontokból szólnak az akcióhoz. Legelőbb azonban közöljük a memorandum-tervezet szerkesztő-bizottsága egyik kitűnőségének magyarázó kommentárát. Ime, így hangzik:

A memorandum mindenesetre az előléptetési kívánságnak csucosodik ki; ez elvagyis saját nagy hatékonyságánál fogva. A várakozási idők az államvasutak szolgálatába hozott képzettség alapján választanak szét a memorandumban. Hogy ez mennyire helyes, — az elméleti okokat nem említen; — mellette harcol gyakorlatilag az államvasutaknál a mult és jelen példája, a szorosított állami tisztviselőknél pedig az 1883. I. és 1893. IV. törvények határozományai. Ez alapján a memorandum a) középiskolai, b) főiskolai képzettségű és c) kezelő tisztviselőket különböztet meg az előléptetési határidők megállapításakor. Mivel ily módon a tisztviselőknél a képzettségre nézve különbség van téve, a kezelő tisztviselők alatt legalább elő tisztviselőket értetnek, akik sem középiskolát, sem főiskolát (befejező záróvizsgával) nem végeztek. Ebből egyrészt az következik, hogy a számítástelek nem kezelő tisztviselők, mert fölül

mindenkor középiskolai érettségi, vagy ezzel egyenrangú záróvizsga (és államszámviteltani vizsga) kivántatott; másrészt az, hogy a kezelő tisztviselők fogalma alá csak az irodatisztek vonatkoznak, mint akiknél négy középiskolai osztály elvégzése is elegendő. — Akik ennnyit vagy esetleg többet végeztek, de befejező záróvizsgájuk (érettségijük) nincs, azok a tervezet szerint annyit nyernek, amennyit csak nyerhetni lehet. Az a körülmény ugyanis, hogy az altszisztek szintén legalább négy középiskolai osztály elvégzését kell kimutatniok, (sőt később szakvizsgát is szerezniök), mintegy kiváltságos helyzetbe hozza az ugyanily alapképzettségűeket, akik a szisztek módjára élvezik a kezdő fizetést és nagyobb összegű előléptetést, mely utóbbi némelyeknek kivételesen és a magasabb képzettségűeknek kezdettől hátrányára — 1400 forintig is mehetett. Figyelembe véve azt is, hogy a többi valamennyi hivatalnok (tiszt) rangban állóknak meg a különböző szolgálati ágakhoz képest szakvizsgával is fel kell szerelve lenniök, csak az irodatiszteknek nem, — a tervezet szerinti 1300 forintig való haladhatás az irodatisztek csoportjáról az igazság és méltányosság szerint még akkor sem lehet hátrányos, ha néha, vagy részben állandóan nem kezelési teendőket végeznek. (Van ugyanis sok olyan dolog, mely szigorúan nem kezelési, de a már megállapított formák és adott utasítások után mégis technikai, kezelési művelethez hasonló.)

A tervezet szerint való várakozási idők csak azoknak az irodatiszteknek az igényeit sérthetik látszólag, akik valamely középiskolát befejező záróvizsgával hagytak el. Ilyenek nem éppen sokan vannak. Valamint azonban vannak a szorosított állami szolgálati ágaknál számszisztek, akik államvizsgázott vagy szigorított jogászok, — adó-, vámgazdasági szisztek, írnokok, telekkönyvezetők, akik érettségiesek, éppen így vannak, lehetnek és lesznek is az államvasutaknál oly irodatisztek, akik bár érettségiesek, de ama fokozatokat vagy állásokat el nem nyerhetik s azokra szükségképp nem számíthatnak, melyek az általuk már betöltött állás kívánta képzettségénél magasabb képzettségűek számára vannak fenntartva. Nem mindenkinek juthat ugyanis osztályrészül az, hogy képzettségének megfelelő foglalkozáshoz vagy álláshoz jusszon, különösen akkor, ha a képzettség magasabb. De ne tekintünk ezt. Ekkor sem hátrányos a tervezet az érettségis irodatisztekre. Szerencze ezek különös szakképzettséget is, miként a többiek. Alapképzettségük ugyanis meg van, hogy az államvasutaknál bármely főiskolásoknak tennem tartott állásokat betölthessék. Hogy ez meg is valósulhasson, nem kell egyéb, mint ama különös szakképzettség (a számviteli ágánál például az államszámviteltani vizsga) megszerzése, mely az illető által óhajtott szolgálati ágánál szükséges. Ha tehát ez pótlólag az alapképzettséghez járul s ez alapján más szolgálati ághoz osztanak be, ugyanúgy haladhatnak, mint a többi középiskolai képzettségűek. A memorandum-tervezet különben szerénységből sem kívánta felorgatni a mai egész rendszert, hanem annak keretén belül törekedett oda, hogy a viszonyok kielégítően szabályoztassanak. Nem is lehetett célja a tervezetnek az, hogy már kezdetben légvárakat építsen, azokra másokat felbátorítson, midőn arra a végsővégezésben ugy is kilátás van.

Különbönb mit szóljanak az egyetemi és műegyetemi képzettségűek arra, hogy az eredeti tervezet szerinti csekélyebb s az osztrák államvasutak főiskoláit megillető kedvezményekhez hasonló előléptetési előnyöket a memorandum-szerkesztő bizottság viszonylag és külön alaposan lezállította?

A memorandum-tervezet e kommentára, amelyet a szerkesztő-bizottság egy tagja írt, világos képet adja a bizottság intenciójának, amely tiszta és igazságos volt, ha tévedett is egyenlően részletben. Ami a kezelő tisztviselők ügyét illeti, a megoklásában van relatív igazság, de sokkal helyesebb a tervezők szándéka, hogy a kezelő tisztviselői státust a végleges szövegéből elhagyják. Erre az ügyre vonatkozik különben a következő érdekes levél is:

A *Budapesti Napló*nak megjelenése óta hű olvasója vagyok, tudva, hogy mindenkori védte a Máv. tisztviselők érdekeit. Tisztelettel kérem a szerkesztő urat, hogy a következő sorokat közölni sziveskedjék.

A *Budapesti Napló* július 31-iki számában azt a megnyugtató közleményt olvastam, hogy a memorandum végleges szövegének során kihagyják a kezelő tisztviselők fokozatát. Tudom, hogy a tekintetes szerkesztőség, mióta csak ez a visszas tervezet tudomására jutott, mindig ellene volt, ebből azt következtettem, hogy az irodatisztek sorsáról jobban van informálva, mint a memorandumot tervező bizottság. Hogy pedig a tekintetes szerkesztőség nem lett tévesen informálva, azt ez a pár sor fogja megvilágítani.

Az irodatiszteknek első kinevezése rendszerint dijnoki címbe történik 2—240 korona napidij mellett. Ebben a minőségben eltölt 5—6 évet, ha azután hasznavehetősége és szorgalma bebizonyul és valamely vasuti szakma belkezelését tökéletesen elsajátítja, úgy 1040 K. évi fizetéssel irodatiszté lesz kinevezve. Ebben az állásban esetleg végigszolgálhat. De ha szakképzettsége, szorgalma, intelligenciája révén rendkívül hasznavehető, úgy előmenetelének biztosítása céljából kinevezik irodatiszté, évi fizetéssel (1200 korona). Tehát legalább 10—12 évet szolgál, míg ennyire vitte. Ugye, bár az ilyen embernek már nem szükséges a külön státus, mert már e körülmények között az esetleges

egy iskolaosztályllyal csekélyebb kvalifikációját bőven leróta?

En jelenleg 20 évet szolgállok, az anyagszerkezési vizsgát kitűnő eredménnyel letettem, ebben a szakmában 12 éven át ellenőrzési szolgálatot végeztem és mondhatom, hogy felelősséget, mint afféle jó üzletemberek oly méltányosan bántak velem, hogy 2 ízben 2-2 év alatt léptettek elő s dacára annak, jelenleg 2000 korona évi fizetést élvezek. Most csak még az volna szép, ha egy külön státusba soroznának.

Teljes tisztelettel

Egy műv. irodatiszt.

Rév Lajos, a szegedi tizenötös-bizottság elnöke a gócponti bizottsági tagokat körlevélben értesítette a mozgalom újabb stádiumáról. A körlevél befejező része így hangzik:

Ertesítem a tisztelt kártársakat, hogy a budapesti szülőkörből bizottság, mely az összes memorandum-javaslattal összeegyeztetve és a memorandum végleges szövegével foglalkozik, üléseiről a vidéki bizottságokat mindenkor értesíteni fogja oly célból, hogy üléseikre a vidéki bizottságok, ha azt jónak látják, egy-egy tagot kebelükből kiküldhessenek. Ezek után még értesítem a tisztelt kártársakat, hogy a 15-ös bizottság f. é. augusztus hó 6-án reggel 9 órakor a szegedi tisztviselőkhöz Othona helyiségében a memorandum megvitátása tárgyában fogja ülést megtartani, amely ülésre a 1. gócponti bizottságokat a memorandum megvitátása és tanácskozás céljából meghívom azzal a hozzáadással, hogy a jelen értesítésem egyúttal a 15-ös bizottsági tagoknak és a póttagoknak is egyúttal meghívóul is szolgál.

Az államvasuti altisztek mozgalmára vonatkozik a következő, hozzánk érkezett levél:

Látom, hogy a Budapesti Napló az államvasuti altisztek ügyét is felkarolja. Legyen szabad megkérnem tehát a tekintetes szerkesztő urat, hogy becses lapjában kegyeskedjék a mi panaszunknak is helyt adni. Amint a Budapesti Naplóban olvastam, az államvasuti altisztek végrehajtóbizottsága által közzétett nyilatkozatában lájlalják azt, hogy mi államási előjárók segédítési cím után törekszünk. A dolog így áll. Az államási előjárók és államáselöljárók külön mozgalmat indítottak helyzetük javítása céljából és e végett egy memorandumot szerkesztettek, mely a következő öt pontból áll: 1. Jelenlegi elnevezésük megszűntetése s helyette segédítési cím létesítése. 2. Jelenlegi rangjelzésük megváltoztatása, mint az a postasegédítseknél van. 3. Elérhetővé tételük 2400 korona évi fizetés. 5. Ezen állásokra csak oly egyének vehetők fel, akik legalább 6 középiskolát sikeresen elvégeztek. Akadhat-e ember, aki ebben jogtalanságot talál? Tudja és látja azt az egész világ, mit kell végeznie egy államási előjárónak, nem-e hasonló nehéz és felelős szolgálatot végez akarmelyik államáselőjárókkal? Teendői egy és ugyanazok és kötelei is mindennek úgy megfellelni, mint az államáselőjáró. Nincs ugyan tanfolyamunk, de vannak a következő szakvizsgáink: távirda forgalmi, kereskedelmi és államáselőjárói, amely vizsgák tanfolyam elvégzése nélkül is eleget adnak, hogy hivatalnoki állást, illetve szolgálatot betölthessünk.

Látja azt az utazó közönség, hogy nem minden állomáson vannak tiszték, de azért a szolgálat ott is egyforma. Nem-e tarthatunk-e tehát igényt, hogy úgy a rang, mint a fizetés dolgában valamivel felette álljunk a többi altiszteknek, amit már szolgálatunkból kifolyólag méltán követelhetünk? Ugy hiszem, hogy a kérelmünk jogtalan nem lehet. Ezt akarom az államvasuti altisztek végrehajtóbizottságának tudtára adni sok kollégám megbízásából.

SZÍNHÁZ. ZENE.

A Danisefek. A Fővárosi Nyári Színházban ma nagy sikerrel jutottak fel a Danisefek, amelyet a Nemzeti Színházban utolszor hat év előtt adtak. A társulat tagjai nagy ambícióval játszottak. Ozib szerepében Pethes Imre ma ismét nagystílusú alakítást nyújtott és a nagy közönség a jeles művészt zajos tapsokkal honorálta. A harmadik felvonás után tizennyolcoszor tapsolták a lámpák elé. Az est sikeréből még Sebestyén, Tóth Ilonka, Hadrik, Czakov, Farkas Béla, Ebergényiné, Klenovits vették ki részüket. A rendezés is pompás volt.

Róman színház Magyarországon. Szilágy-Somlyó most ülésezik a Róman Színház-alkotó Egyesület. Ez az egyesület nem mai alkotás, az agitáció már több mint háromszázéves koronányi vagyont harcolt össze a céljaira s régen fáradozik azon, hogy magyar földön róman színházat alapítson. Az egyesület mostani gyűlésén azonban még nem mondta ki az állandó róman színház építését, hanem elhatározta, hogy romániai színházakból vándortársulatot szervez, mely aztán az egyesület támogatásával bejárja a magyar földet, valahol csak a román szónak kelete van. Ezt mondja a szilágy-somlyói hír. Hiszük azonban, hogy a magyar kormány majd egyebet mond. Magyar földön se állandó róman színházat, se kóbor róman truppot engedélyezni nem fog. Most is csak tengődik a magyar színház, a német konkurrens is fojtogatja s most még csak az kelte, hogy még róman komédiákkal is kelljen birkóznia! Hiszen ezek a román vándor-truppek több politikát hurcolnának magukkal, mint művé-

szetet, amelyik csak takarója volna a politikai agitációnak. A szilágy-somlyói gyűlés határozatának csattanóját tehát nyugodtan merjük a magyar kormányra bízni.

Kisfaludy Színház. Zöldi Márton kitűnő darabjában az Eszterben tegnap és tegnapelőtt Gálfalvi Laub Irén vendég szerepelt. A vendégművésznek kellemes játékat és művészi éneket a szép számú közönség zajosan megtapsolta. Hadassza szerepében Hegedűs Paulának volt nagy sikere. A jó előadásoknak most mindig nagy publikuma van és éppen ezért az Eszter még hosszabb ideig műsoron marad.

Szegedi színház beérte. Szegedről táviratozzák a Magyar Távirati Irodának: A szegedi színhágyi bizottság ma délelőtt 11 órakor ülést tartott dr. Tóth Pál városi főjegyző elnöke alatt. Az ülésnek tárgya a szegedi színház kiadása volt. Pályáztak Komjáthy János debreczeni színgazgató, Thury Zoltán, Somory Emil, mariházi Kövér Miklós, Makó Lajos, Deák Péter és dr. Janovics Jenő. A bizottság egyhangúlag dr. Janovics Jenőnek, a kolozsvári nemzeti színház volt művezető igazgatójának adta oda három évre a szegedi színházat.

Rokonszenves érdeklődéssel vártuk a szegedi színhágyi bizottság mai döntését, de első peretől fogva tartózkodtunk attól, hogy bármely irányban is véleményt mondjunk akár az egyik, akár a másik pályázónak ajánlata mellett. Tudtuk, hogy a szegedi színhágyi bizottság tagjai mind olyan férfiak, a kiket mindenkor igaz lelkesedés, a művészet iránt érzett szeretet irányított működésükben, át levén hatva attól a nagy felelősségtől, amely oly nagy érdeklődéssel várt döntésekre hárulnak. Ilyen bizottság befolyásolása egyértelmű volna azzal, hogy már előre diskreditáltassék olyan határozata, amelyet talán bizonyos körök nem szívesen fogadnak és épp azért bizalommal tekintettük a bizottság döntése elé. Ma semmiféle tekintet nem gátol bennünket annak a kimondásában, hogy a bizottság határozata nagyon szerencsés és a gondjaira bízott színház egyhangú odaitétele méltánylása egy ritka képzettségű, finom művészi lélekkel megáldott ifjúnak, aki az ifjúság lelkesedésével, nagy gyakorlati és elméleti tudásával bizonyára be fogja váltani a szegedi lapokból ismert ígérteket és oly nívóra emeli a szegedi szép színházat, amely megfelel annak az előkelő pozíciónak, amelyet Szeged városa az ország városai közt elfoglal és azoknak a szép hagyományoknak, amelyek a tiszparti metropolisz színházához fűződnek. Egy nagyműveltségű és nemes ízlésű közönség színházat igazgatni szép és gyönyörű feladat és mi tudjuk, hogy Janovics Jenőben megvan hozzá nemcsak a lelkes ügyszereget és nagy gyakorlati tudás, miután éveken keresztül a kolozsvári színház ünnepelt művezető igazgatója volt, de a kellő körültekintés és erély is és mindenekfelett a magyar irodalom szeretete, amely nélkül magyar színgazgató nem teljesítheti igazán hivatását. Meggyőződésünk, hogy a színhágyi bizottság határozata után nem kétséges többé a szegedi színház sorsa és csak gratulálhatunk Szegednek, hogy oly szerencsés kézzel választotta ki azt, aki oly nemes ambícióval készülődik az állandósításra váró színház jövőjére, ki nem kinevet akar gyűjteni, de azt akarja, hogy a színművészet is hatalmas tényezője legyen Szeged város kulturális emelkedettségének.

Feld Irén Győzött. A Városligeti Színkör jeles tehetségű drámai szendéje, Feld Irén két estén át Dobó győri szintársulatánál vendég szerepelt. A művész a nagymamában és a Trilbyben lépett fel. Mind a két este óriási sikert aratott és a győri közönség zajos ovációkban részesítette remek játékáért.

MŰVÉSZET.

A Semmelweis-szobor helye. A fővárosi közmunkák tanácsa a felállítandó Semmelweis-szobor helyének az Üllői-uti klinika előtt levő teret jelölte meg. Ilyen értelemben akar a tanács a közgyűlésnek is előterjesztést tenni. Most a szobor végrehajtó bizottsága azt kéri, hogy a főváros a szobor céljaira a József-körut mentén a Baross-, Kis stáció és Kisfaludy-utca torkolatánál képződött teret engedje át. A beadvány szerint a szoboralapnak nemzetközi gyűjtés után történő megteremtése a végrehajtóbizottságot arra kötelezi, hogy a szobor elhelyezése ne lássék semmiféle helyi vagy személyi momentumot szolgálni. Ez csak úgy történhetik, ha a szobrot Budapest egyik forgalmas pontján állítják fel, ahol tehát könnyen tudomást vehetnek róla a fővárost járó idegenek. Fadrusz János, a szobor készítője pedig azért óhajtja ezt a kisebb teret, mert a pénzalap csekély és a szobor nem lehet olyan monumentális, hogy az Üllői-uti klinika és a Ludoviceum mellett egyáltalán érvényesülhessen.

Viktória szobra. Viktória angol királynő szobrához az elkészületek már nagyon előre jutottak. A szoborbizottság a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy az emlékmű elkészítésével Thomas

Brock és Aston Webb szobrászokat bízzák meg. A szobor főalakját és az ezt körülvevő mellékfigurákat és allegorikus csoportozatokat Brock készíti, a térnek architektónikus elrendezését pedig Webb végzi majd el. Az emlékművet a Buckingham-Palace-szal szemben levő szabad téren állítják fel. Brock terve szerint a királyné alakja a természetes nagyságnak nagyjábólított arányában készül, arccal a St. James-park felé fordulva. A palota felőli részen az anyaságot szimbolizáló mellékalak foglal helyet. Jobboldalon az igazság, balfelől a méltányosság, ezek fölött pedig Viktória szárnyas alakja lesz látható. Az egész szoborcsoporthoz egy hatalmas kört képező masszív kőalapzat fog nyugodni. Ezt alacsony kőfal veszi körül, melynek folytatóságossága a szoborhoz illesztet lépésoflokotknál megszakad. A fal párkányzatára jobbról-balról a szárazföldi és tengeri haderőt jelképező szoborcsoporthozat helyezik el, amely alól harmóniában szélességben kagylószerű víztartókból vizsugar ömlik majd alá. Az emlékmű alakjait bronz-érből öntik, míg a szobor alapzata portlandi kőből készül. Webb terve szerint a szobrot páros oszlopszorozat venné körül. A közbeeső területet parkozni fogják. Az emlékmű felállítására aláírás útján egybegyűlt összeg már eddig is több három milliót.

FŐVÁROS.

(*) Alapítvány cselédek részére. Özvegy Eiben Józsefné, budapesti lakos 2000 koronát hagyományozott, arra a célra, hogy annak a kamataiból kiváló hűségben megőregedett, szegény, beteges cselédek kapjanak támogatást. Az alapítványt a tanács elfogadta.

Nyílttér.

6. és 8. kir. apost. felsége születésnapjára, valamint a Szent István-napra Magyarország nemzeti ünnepére, ajánljuk a közkedveltségű

„Transylvánia és Vin brut“

magyar pezsgőket és a francia mód szerinti pezsgőgyártás iránt érdeklődőket gyűrünkben bármikor szívesen látjuk. Teljes tisztelettel

Louis François & Co.

pezsgőgyárosok és kir. udvari szállítók BUDAFOK.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai

„ÁGNES“

FORRAS

természetes szénsavdús ásványvíz, mint feltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos övszerterő elemek ellen, hanem a benne foglalt gyögyöskónál fogva kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor, légcső és húszszervi betegségeknek.

Kedvelt borvíz

Főraktár: ÉDESKUTY L. Budapesten,

cs. és kir. udv. szállító.

Ásványvíz-nagykereskedő.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Grác! Szanatorium Grác!

Meerscheinschloss

Időbetegnek, üdülő-betegnek és morium-betegnek. Legjobb gyógyberendezések, kombinált villamos fényfürdők, házias és más individuális tápláló-gyógymód. Képes prospektusok ingyen.

MOLNÁR FERENC

AZ ÉHES VÁROS

REGÉNY.

DISZES KIÁLLÍTÁSÚ KÖTET. ÁRA HÁROM KORONA KAPHATÓ A BUDAPESTI NAPLÓ KIADÓ HIVATALBAN. UTÁNVÉTEL IS MEGRENDELHETŐ.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

... **Károly Ferenc József a tátrai löversenyeken.** Az ideig, igen mozgalmasnak ígérkező tátrai meetingnek egyik legnagyobb szenációja lesz, hogy sportsmanné fogja avatni a leendő trónörökös, **Károly Ferenc József** főherceget. A fiatal főherceg egy osztotta be az országban való körutját, hogy a tátrai versenyeken részt vehessen s e végből augusztus 6-án fog Táttra-Lomnicra érkezni. A fiatal főherceg ezuttal lesz tanúja először löversenynek.

... **Kottingbrunni löversenyek.** A hanyatló meetingnek holnapi utolsóelőtti napján nagyobb futás nem szerepel. Osupa kis díjazású futamok közt az akadályverseny érdemel több figyelmet, melyben mezőny fog indulni. Legjobb eséllyel indul **Baltavár**, míg mellette **Bohème** és **St.-Patrick** érdemel figyelmet. A napot a hároméveseknek gátversenye vezeti be, melyben **Kigrács**, **Tokaj** és **Kosmopolit** állanak kedvezően sulyban. A kétévesek handikapjában **Rossignol** győzhet **Grinzing** ellen. A handikap kimenetelét **Verita**, **Philosoph** és **Rousselle** közé helyezzük. A kétévesek eladóversenye ismét a **Dreher-istállónak** lehet zsákmánya, helyre **Anisette II.**-nek van esélye. Az eladóversenyben a rég nem futott **Hamlet** is indulhat, de igen veszélyes ellenfele **Griffin** lehet. Szép versenynek ígérkezik a napot befejező kétévesek versenye, melyben **Kissme**, **Gyaldr**, **Silvio**, **Sardou** és a nagybíró **Lidictrip** indulhatnak. A verseny kimenetelét **Gyaldr** és **Lidictrip** közé helyezzük. Típijeink a következők:

- I. Tokaj—Kosmopolit.
- II. Rossignol—Grinzing.
- III. Philosoph—Verita.
- IV. Dreher-istálló—Anisette II.
- V. Griffin—Hamlet.
- VI. Baltavár—Bohème.
- VII. Gyaldr—Lidictrip.

... **Bruce Lowe** nem indul a kottingbrunni nagy díjban.

... **A Milne-istálló** négy lóval lesz képviselve a tátrai versenyeken. **Passepartout** és **Pompadour** a kárpátdíjban indul, **Gurli** a lomnici handikapban fogja az istálló színeit képviselni, **Alfréd** pedig a tátrai handicapra pályáznak.

... **Clemençon** ez év végével megvált a Szemere-istálló szolgálatából, jövő tavasszal pedig a Dreher-istállónak lesz első jockeyja.

... **A kottingbrunni löversenyek eredményét** minden más orgánusot megelőző a Telefon Hirmondó után tudhatja meg a nagyközönség, mert a Hirmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján közvetlenül a versenyek lefutása után részletes jelentést olvastat fel. Így a harmadik futamig levő eredményt negyed 6 és az összeresztelt 7 óra tájban olvastatja fel. A versenyeredmények olvasására kétszeres riadójellel hívja fel előfizetőinek figyelmét a beszélő ujság.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **Esküdtörzsi tárgyalások.** A pestvidéki törvényszéknél erősen felszaporodtak az esküdtörzsi ügyek. Ezért **Rónay** Kamill ítélőtáblai bíró, a pestvidéki esküdtörzsi tanács elnöke már a jövő szeptember hónapra ki is tűzött egy néhány esküdtörzsi ügyet tárgyalásra. **Szeptember 9-ikén** tárgyalják **Kovács** Sándor, **Kovács** Hermin és **Kovács** Rózi rablási bűnügyét. **Szeptember 11-ikén** **Lucsánky** Gusztáv szándékos emberölés kísérletének bűnügyét és **szeptember 13-ikén** **Varga** Sándor és **Haszli** József szándékos emberölési bűnügyét. A tárgyalásokon **Rónay** Kamill táblai bíró elnököl.

§§ **A nyári szünet.** Lenk Gyula királyi ítélőtáblai bíró, a budapesti büntető törvényszék elnöke-helyettese ma kezdi meg hat heti szünetét. Távollétében az elnöki teendőket a nyári szabadságáról visszaérkezett **Csárán** István táblai bíró, a vádtanács elnöke, látja el.

§§ **Férjének gyilkosa.** A pestvidéki törvényszék fogházában ma **Oscáth** Imre vizsgálóbírónak **Schiessl** Antalné, aki a szeretője **Englert** Ignác segítségével megölte a férjét, **Schiessl** Antal pomázi vagyonos földmívelő: *beismerő vallomást tett.* A vizsgálóbíró künn járt Pomázon és ott annyi terhelő adatot gyűjtött, hogy a bűnös asszony az adatok sulya alatt megtört. A gyilkosságra az asszony már egy éve készült. Nemcsak szeretőjét igyekezett rávenni a bér-gyilkosságra, hanem más pomázi parasztokat is. De **Englert** Ignácot folytonosan kapocskálta. A legény végre is megígérte, hogy segítse ki **Schiessl** meggyilkolásánál. A gyilkosság napjának megállapítása előtt formális lekezdőrákat adott az elveto-múlt asszony a megítévedt legénynek. Minthogy **Schiessl** naponta többször lejárt a pincébe, elhatározták, hogy ott gyilkolják meg. A gyilkosságot megelőző napon megadták az áldozat sírját. Amikor várják, hogy a gyantalan ember lejön a pincébe, az asszony kapanyelet adott a szeretője kezébe és biztatta:

— Ne sajnáld a kutyád! Üsd le! Ha készen

vagy, szolgám, aztán majd előldelek. Englert azonban cserben hagyta bátorsága. **Schiessl** bántódás nélkül ment vissza és Englert, hogy az asszony szemrehányásait elkerülje, megszökött. Az asszony azonban utána ment, és visszacsalogatta a legényt, aki este 10 óráját el is ment **Schiessl**ek házába. A férj **Mátyás** nevű 11 éves fiával egy szobában aludt. Az asszony és a szeretője egyszerre rohantak meg az alvó embert. A legény a torkát szorította, az asszony pedig a lábait fogta le. **Schiessl**nek azonban sikerült egy pilanatra lélekzethez jutnia és segítségért kiáltott. Erre felébredt a flu és sírni kezdett. De az anyja rákiáltott, amire a gyermek ijedten elhalhatott. Az áldozatot aztán bedobták a kútba. A bűnös asszonynak **Mátyás** nevű fia lett az árulója. Az asszony beismerő vallomásaiban gondosan menti szeretőjét, **Englert** Ignácot, aki bevallotta, hogy az asszonynak bűntársa.

§§ **A testvérek.** **Fekecs** Gyula kismányai földesgazda nem a legjobb viszonyban áll testvéröccsével **Fekecs** Zsigmonddal, aki dologkerülő, iszákos ember volt és csakhamar nyakára hagott apai örökségének. Tavaly november huszonharmadikán délután is itasán állított be a bátyja házába s durván rákiáltott testvérére:

— Add ki a részemet!
— Nincs neked itt már semmi, öcskös, most már ugysis potyába tartalak a háznál felelt **Fekecs** Gyula csöndesen s a pitvarajtól mellől, a hol pipázva áldogált, be akart menni a szobába.
— No majd megmutatom, hogy van itt még valamim! kiáltott **Zsigmond** dühösen s berohant az istállóba, ahol ütegetni kezdte a tehenet, majd egy vaslávallal mindenit kihányt az udvarra.
— Ez is az enyém! Ez is az enyém! kiabálta minden egyes darabnál.

Vérbe borult erre a szeme az öreg **Fekecs**nek s egy fölkapott bottal erősen fejbe sújtotta garázdálkodó öccsét, aki másnap reggelre meghalt. A nyitrai esküdtörzsi bíróság erős ítéletében elkövetett halált okozott súlyos testi sértésért **harmadfélvi börtönnel** sújtotta **Fekecs** Gyulát, kinek semmiségi panaszát ma a Kuria szüneti tanácsa, **Hammerberg** Jenő korona-ügyész indítványára elutasította.

TÁVIRATOK.

Belgrád, augusztus 2. Szerbia valamennyi templomában holnap imádkozni fognak **Műla** király lelke üdvéért. Holnap fog végződni az országos és az udvari gyász, amely félévig tartott.

A szultán sajátkezűleg irt levélben meghívta a királyi párt **Konstantinápolyba**.

München, augusztus 2. **Bamberg**, **Bayreuth** és **Nürnberg** vidékén ma éjjel felhőszakadás volt, amely **Strullendorf** és **Schnabelwald** mellett a vasutestet alámosta, minek következtében a közlekedést részben meg kellett szakítani. **Schnabelwald** mellett egy boltosatos vasúti áterez beomlott.

Stockholm, augusztus 2. **Forssell** János volt pénzügyminiszter az éjjel **San-Bernardinóban** (Sváj) meghalt.

Az olasz miniszterválság.

Róma, augusztus 2. **Luzatti**, miután **Rudini**-val tanácskozott, visszautasította a neki fölajánlott miniszteri tárcát. **Luzatti** és **Rudini** elutazott **Rómából**. A parlamenti helyzet egyre válságosabb lesz.

Az angol parlamentből.

London, augusztus 2. A felsőház tegnap elfogadta a **Robertson**ek fölajánlott dotációjáról szóló indítványt. **Roseberry**nek azt az indítványát, hogy a király trónralépő nyilatkozatáról szóló törvényjavaslatot újabb tárgyalás végett külön bizottsághoz utasítsák, 105 szavazattal 29 ellenében elvetették. Azután harmadik olvasásában is elfogadták a király címeréről szóló törvényjavaslatot, utána pedig második olvasásában a **szabadalmi törvény módosításáról** szóló javaslatot. Az eddigi rendelkezések között volt ugyanis egy paragrafus, a mely szerint az esetben, ha valamely általlal Angliában szabadalmat kap s ha az illető hét hónapon belül hasonló oltalom megadását kéri bizonyos más országokban, a külföldi szabadalom érvényét attól a naptól fogva számíták, amelyen először kérte Angliában a szabadalmat. **Németország** és **Ausztria-Magyarország** nem járult hozzá ehhez a paragrafushoz, mert a hét hónapi határidő az ott érvényes szabadalmi törvény rendelkezéseivel képest nagyon rövid. Az új javaslat ezt a határidőt egy évre teszi.

London, augusztus 2. Az alsóház tegnapi ülésén **Walton** azt kérdezte, igaz-e, hogy a pekingi kínai biztosok császári rendeletet kaptak, amely tiltakozik a követéségek, különösen az angol követéség tulságos megerősítése ellen.

Cranborne külügyi államtitkár azt válaszolja, hogy a kormánynak nincs tudomása ilyen tiltakozásról. A követéségek védelmének tervét a hatalmasságok katonai képviselői készítették. Az angol követéség megerősítése egy része az általános tervnek.

A hadikölcsönről szóló törvényjavaslat tárgya-

lása során **Hicks** *Beach* pénzügyminiszter azt mondja, hogy nézete szerint a parlament által hadi öcölkra kiutalványozott összegek legalább is januárig elégségesek lesznek. Ha minden jól megy, talán a költségvetési év végéig is elégségesek lesznek.

A ház ezután 191 szavazattal 66 ellenében elfogadott egy indítványt, amely a kormányt kötelezte, hogy 6,157,000 font sterlinget haditengerészeti építkezésekre fordítson és 214 szavazattal 53 ellenében 6,362,000 font sterlinget szavazott meg katonai védművekre, kaszárnyákra és hasonló építkezésekre.

Khinából hazatérőben.

Cadix, augusztus 2. **Gessler** tengernagy és a **Khinából** hazatérő német hajók parancsnokai tisztelték **Henrik** hercegnőt és üdvözölték. **Henrik** herceg viszont üdvözölte a hajórajt **Vilmos** császár nevében. A két hajórajt négy vagy öt napig marad itt.

Kongkong, augusztus 2. (**Reuter**.) A nyugati folyó mellett lévő **Vucsaból** táviratozzák, hogy szerdán egy előkelő vámhivatalnok **Vucsaból** **Maningba** ment, hogy ezt a helyet, mint szerződéses kikötőt megnyissa. **A Glory**, **Eclipse** és **Daphne** angol hadihajók váratlanul **Amojba** érkeztek. A város teljesen nyugodt.

Berlin, augusztus 2. A Wolff-ügynökség szerint **Lesel** altábornagy a következőket jelenti **Tiencinből**: A pekingi császári palotának általunk megszállott részét július 29-ikén visszaadtuk a kínai palotaminiszternek.

A Libre Parole meséje.

Augsburg, augusztus 2. Az **Augsb. Abendzeit.** az **Augsburgból** Franciaországba rendezett léghajózárról szóló jelentést közli, amelyből kitűnik, hogy a léghajósoknak **Arboisban** alá kellett magukat ugyan vetniök hosszabb hivatalos kihallgatásnak, de letartóztatásról, mint a **Libre Parole** jelentette, szó sem lehet. A léghajósok még aznap visszautaztak **Németországba**.

Bolgárok és oroszok.

Szofia, augusztus 2. **Hir** szerint egy orosz hajóraj e hó 4-ikén **Hildebrandt** altengernagy parancsnoksága alatt **Várnába** érkezik, ahol **Karavellou**, **Száráfov** és **Paprikov** miniszterek fogják fogadni. A minisztertanács eddig még nem hozott végleges határozatot a kölcsönre vonatkozólag.

Az amerikai sztrájk.

Pittsburg, augusztus 2. A **Commercial Gazette** azt jelenti mai számában, hogy **Pierpont Morgan** simán visszautasította az acélmunkások egyesületének azt az ajánlatát, hogy a bérkérés tárgyalását ott folytassák, ahol három héttel ezelőtt félbehagyták. Válaszul a munkásvezetők a haro folytatását fogják elhatározni.

A pestis.

Konstantinápoly, augusztus 2. Az egészségügyi tanács elrendelte, hogy a **Konstantinápolyból** a török kikötőkbe menő hajók orvosi vizsgálatnak és a kórházakban fertőtlenítésnek vetessenek alá. Külföldi kikötőkbe menő hajókra nézve az orvosi vizsgálat fakultatív.

Közzgazdasági táviratok.

Berlin, aug. 2. Egy konzorcium, amely a berlini **Disconto-Gesellschaft**, **Mendelssohn** és társa, **Belichröder** S., a közpénzümet hitelbank (Berlin), a sziléziai bankegyesület (Boroszlot), **Baltes** és társa (Brüsszel), **Lippmann**, **Rosenthal** és társa (Amsterdam) cégekéből áll, átvette a varsó—bécsi vasutársaságtól 55 millió márká összértékű 4 százalékos aranyról szóló kötvényeinek 10. és 11. sorzatát és legközelebb alárásra fogja azokat bocsátani.

New York, augusztus 2. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) **Gyapot:** New Yorkban helyben 8 1/4 (8 1/4). aug-ra 7.25 (7.21). Novemberre 7.38 (7.35). **New-Orleansban** helyben 8 1/4 (8 1/4). — **Petroleum:** Stand white New Yorkban 7.50 (7.50). Stand white Philadelphában 7.45 (7.45). Refined in Cases 8.50 (8.50). **Credit Balances** at Oil City 1.25 (1.15). — **Zsir:** Western steam 9.05 (9.05). **Robe** és **Brothers** 9.20 (9.15). — **Tengeri** irányzata igen tartott. — Szept-re 60 1/2 (60 1/4). Októberre —. — (61 1/2). — Decemberre 61 1/2 (61 1/2). **Buza** irányzata igen tartott. — Píros őszi helyben 76. — (76 1/2). Szeptemberre 74. — (74 1/2). Októberre 74 1/2 (74 1/2). Dec-re 76. — (76 1/2). **Márciusra** —. —. —. —. **Gabona** szállítási díja Liverpoolba 1. — (1. —). — **Kávé:** fair Rio 7. sz. 5 1/2 (5 1/2). Aug-ra 4.85 (4.80). Novemberre 5.05 (4.95). — **Liszt:** Spring Wheat cears 2.75 (2.75). — **Cukor:** 3 1/2 (3 1/2). — Ón 27.77 (27.35). — **Réz:** 16 1/2 (16 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 2. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) **Buza** irányzata tartott. Aug-ra 69 1/2 (68 —). Okt-ra 69 1/2 (68 1/2). **Tengeri** irányzata igen tartott. — Aug-ra 56. — (57.). — **Zsir:** Augustusra 8.2 (8.70). — Szeptemberre 8.75 (8.75). — **Szalonna** short clear 8.85 (8.35). — **Sertésus:** Augustusra 14.17 (13.30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFELEK.

Resurrecta.

Tudja az ég, mi lehet,
Mi fogja el szívemet.
Rózsalevél szárnyán szállnak
Rég feledett, kedves álmok.

Régi mese, bús akkord,
Melyet a szél ide hord.
Sok-sok édes, fájó emlék,
Dobban tőlük a szívem még.

Ez a mosoly, ez a szem...
Oh, ezeket ismerem!
Hányszor csaltak már engemet
És feledni mégsem lehet.

Mint ha szavát hallanám,
Csüngök édes dallamán.
Mít bánom, hogy fel-feltámad
Ezer gyótrás, ezer bánat.

Hogy te mi vagy, nem tudom:
Démonom vagy angyalom,
Régi sebem újra téped
Vagy balzsamot nyújt a képed?

Nézlek, nézlek. Mi lehet?
Szívemben új kikelet?
Poros lanton újra csendül
Rég feledt dal szerelemről.

Feleki Sándor.

+ A francia köztársaság napjai meg vannak számlálva. Napoleon Viktor, a száműzött trónkövetelő, ma ah, mi boldogan hajthatja le fejét álomra. Eddigél, esténként busan sóhajtott így.

— Mikor lesz bejőlem, a trónkövetelőből francia császár? Talán soha!

Ma pedig így büszkélkedett:

— A franciák császára leszek. Hogy mikor? 1907-ben, március hó 18-ikán...

Tehát még a dátumát is tudja a nagy eseménynek. És ezt egy angol statisztikus tevé. Az angol statisztikus ugyanis, aki azzal foglalkozik, hogy a nagy emberek életében a számoknak valami kabale-szerű rendszerességét bizonyítja a Bonaparték számát is megtalálta. Ez a szám: *negyvennégy év és két-százhuszonhét nap.*

A magyarázata ennek az értelmetlenségnek a következő: A nagy Napoleon fejről, aki 1769, augusztus hó 15-én született, 1814-ben március hó 30-án hullott le a császári korona. 44 éves és 227 napos volt ezen a végezetes dátumon.

III. Napoleont pedig, aki 1808. április 20-dikán született, 1852. december hó 2-dikán kiáltották ki császárrá. Ő is 44 éves és 227 napos volt ezen a fontos dátumon.

REGÉNY.

EGY LEÁNY.

Irta: MAXIM GORKIJ.

(15)

Mosolyogva szólt Benkovsky:

— A mi mai intelligenciánkat roppant mód jellemzi ez. Mikor a nemességet bántja ez a nyavalya, még hagyján. De mégis különös, hogy a vidéknek tünőféltben van a vonzóereje, mikor most minden kereskedő vagy hivatalnok fia, aki két vagy három népszerű könyvet olvasott, már intelligens ember... Az ilyen intelligencia előtt nincs többé vonzóereje a vidéknek... Hát ismerik ezek az emberek a vidéket? Hiszen ezek előtt a vidék semmi egyéb, mint egy nyaralóhely, ahol a nyári vakációt kellemesen el lehet tölteni. Ezek különben is csak afféle nyári madarak... Megjelennek, kis ideig itt tartózkodnak és aztán eltűnnek... Szemét marad utánuk... De majd jönnek mások, akik ezt a szemetet és vele együtt a kilencvenes évek penészes, petyhűdt és fásult lelkű ifjúságának még az emlékezetét is kiirtják.

— A mások alatt a restaurált nemességet érti, nemde? — kérde Szergejevics Hippolit.

— Ugy látszik, ön megértett engem... Nem hiszlek önre nézve, bocsánatot kérek... — szólt pirónkodva Benkovsky.

— Csak azt akartam tudni, hogy kik azok az eljövendők...

— Ok alkotják az új országot, azok a férfiak, akik emberi mivoltukat most is nemesen érzik, tudás után sóvárognak, mindent megbírálnak... Már is az előtérben vannak.

— En már előre üdvözlöm őket...

Szergejevna Erzsébet is beleszólt a beszélgetésbe.

— Meg kell hagyni, hogy a vidéken is

Napoleon Viktorra — minthogy ő eddig nem ült trónon — csakis szerencsét hozhat az a dátum, vagyis császári koronát. 1801-ben, március hó 18-án amikor 44 éves és 227 napos lesz.

Az angol megküldte ezt a kis számvetést a hercegnek. És a herceg 50.000 frankot küldött neki jutalmul... A francia köztársaság napjai tehát meg vannak számlálva...

+ Shakespeare virágai. Stratford-on Avon számos Shakespeare emlékei közül érdekességben kimagasló a Shakespeare-kert. A költő kis falusi háza mögött terül el a kegyeletos látványosság, melyet különös gondjal ápolnak és a nagy költő virágainak neveznek. Shakespeare ugyanis roppant sok virágot említett föl munkáiban, a harangvirágtól az ibolyáig, a rózsától a százszorszépig, ennek is, annak is jutott szerepet. Az angol nemzeti kegyelet pedig egyúttal gyűjtötte és egymás mellett őrizi a megénekelte virágokat és Shakespeare virágainak nevezi a gyűjteményt.

+ Dohányzó versenyek. Ez az intézmény Belgiumnak a specialitása. Meg is emlékeztünk már róla régebben, s most azért van szó róla ismét, mert Belgiumban egyre jobban terjed újabban ez a sport, egy-egy kis városkában is sok dohányzó-klub alakul, s a vetélkedés olyan erős, hogy a dohányzó versenyek alkalmából sokszor hosszás ellenségeskedések támadnak. Erdekeseik az ilyen dohányzó versenyek. Rendszeren valami vendéglő külön helyiségében tartják őket. A versenyzőket a közönségtől kötélkordonon választja el. Táblásokkal figyelmeztetik a közönséget:

Kérjük a közönség,
hogy a dohányzókat
ne bántsák!

Van persze zsűri is, amely a legszigorúbban jár el. A versenyhez kis lepecsételt csomagokban osztja szét a dohányt s gondosan szerkesztett kurtaszárú agyagpipákat használnak csak a versenyzők, akik csak a becsületért küzdenek, mert a díjak olyan jelentéktelen tárgyak, hogy szóra sem érdemesek. A mikor mindenki elhelyezkedett már, a bizottság elnöke kiadja az utasítást:

— Uram, két percük van a rágyújtásra!

A felszólított urak azonban nem sietnek ám, mert a versenynek nem az a célja, hogy minél előbb szívják el a pipát, hanem az a legény, aki minél tovább tudja pipájában a lelket tartani. A második perc vége felé rágyújtanak végre a versenyzők és pipázni kezdenek. Eleinte csend van, mindenki a pipáját nézi, nehogy egy őrizetlen pillanatban elalud-

van ujság. Nálam is nagyon érdekes parasztlak vannak. Iván és Sachov Grigori már csaknem az egész könyvtáramat átolvasták, aztán Mozireff Akim, ez meg éppen mindentudó, ő maga mondja, hogy mindenhez ért. Főzres tehetségű emberek ezek! Levizsgáztattam Mozireff Akimot. Adtam neki egy fizikát és azt mondtam, hogy olvassa el, aztán magyarázza meg az emeltű törvényeit és az egyensúly szabályait. Egy hét múlva olyan fényesen levizsgázott, hogy elcsodálkoztam.

A dícséretemre ezt mondta: — „Mi különös van a dologban? Ön érti ezeket a szabályokat, hát én miért ne értem meg, — a könyveket mindenki számára készítek! Képzeltétek! Egyelőre azonban csak gorombaságban és lustaságban nyilvánul ez az értékük. Új tulajdonságaikat velem szemközt is érvényesítik. En türok és nem panaszkodom még a szolgabíróknak sem, tudom, hogy a vörös kakas néha-néha meglátogatja a vidéket... Ki tudja, egy szép reggelen nem ébrednek-e elhamvadrt birtokom láttára?... ”

Szergejevics Hippolit mosolygott. Benkovsky gondolt ábrázattal nézett Szergejevna Erzsébetre.

Még sok mindenről beszéltek és tíz óra körül is az asztalnál ültek még. Benkovsky meg Szergejevna Erzsébet ekkor ismét a zongorához mentek. Szergejevics Hippolit ajánlotta magát és a szobájába ment. Távozásakor észrevette, hogy jövendőbeli sógora éppenséggel nem titkolja, hogy örül a távozásának.

Mikor az ember megtudta, amit tudni akar, akkor — mintegy fáradozása jutalmául — az unalom veti ki a realitást. Ezt tapasztalta Szergejevics Hippolit is, mikor a szobájában leült az asztal mellé. Ismerőseinek akart néhány levelet írni.

Most már tisztán látta nővére sajátos érzelmét, különös viszonyát Benkovskyval szemközt. Világos volt a saját szerepe is ebben a játékban. Semmi sem tettett neki, az ő izlésével nem egyezett meg a dolog. És még sem habozott föl Pygmalion és Galatea históriájának előtte

jék. Aztán, mikor már vígan égnék a pipák, szabadban viselkednek a derék urak. Megjegyzések röpöknek, jó és rossz vicceket csinálnak, sőt énekelnek is, rendszeren kuplékat, amelyek a versenyre vonatkoznak. Ekközben vigyázatlanságok történnek és egyesek pipája elalszik s ezek már nem szerepelnek tovább.

— A 15-ik... 7-ik... a 28-ik számú pipa halott! — jelenti a bizottság elnöke.

Mulik az idő és mind többen dülnek ki. Végre már csak néhányan maradnak a pipázók. Aztán csak ketten. És a kettő közül is vége van egynek. A győztes most már nem törekszik rekordra. Örül, hogy győz, s keserves pillanatok azok az utolsók. Akkor már nem is dohányt, hanem nikotin-kivonatot szívznak a dohányzás hősei és elhuz képest bizony keservesen elkényeztetett arookát is vágnak. Aztán mégis csak vége a versenynek. A győztes kiüti a pipáját, hogy lássák, a hamu alján sommi dohány nincs már.

+ A hatás titka. Lemonier Alfonz a következő vallomásokat teszi közzé. Husz éves koromban írtam az első regényt, ezzel a címmel „A szinpad asszony-népsége.” Szerényen kopogtam be a kiadókhöz s annál, aki — viszonylag — a legkevésbé volt gorombia, ott hagytam regényem kéziratát. A kiadó előrebocsátotta, hogy egy vagy két hóig várnom kell az elhatározására, mert alig lesz ideje hamarabb elolvasni a kéziratot. Annál kelemesében lepett meg az, hogy alig 24 óra múltával a kiadótól levelet kaptam, melyben ez magához kért. Kiadóm most már határozott udvariassággal fogadott, megdicsérte regényemet, de — ugymond — a névtelenségemet ellensúlyozni kellene valamivel. Valami divatos primadonnától kellene előszót szerezni, például... Leblanc Leonitól, aki akkor szépsége delején volt. En vállalkoztam rá, hogy megkíséreljem keresztülhajtani a merész tervet. Főlkérem a szép színésznőt és hosszás könyörgés és rábeszélés után megnyertem ígéretét. A szép hölgy másnapra rendelt magához és egyuttal reggelire is meghívott, melyet kettesben fogunk elkölteni.

Leblanc előszavával fűszerezve könyvem megjelent és nemcsak a közönség, de még az állam-egyeségesség figyelmét is magára vonta. Az első kiadást elkapták, a másodikat pedig lefoglalták s ezenfelül pörbe fogtak, szépséges vádlottársammal együtt: erkölcsi telenség terjesztő irodalmi munkásság miatt. El is ítélték mindkettőnköt pénzbírságra.

Mikor második regényemmel elkészültem, akkor már én nem kerestem a kiadókat, hanem a kiadók engem. A legbrilliansabb ajánlatot fogadtam el, mely azonban ahhoz a feltételhez volt kötve, hogy ismét Leblanc írja meg regényemhez az előszót. Az elítél-tetés megtízszerezte regényem értékét a könyvpiaccon.

lejátszódtott paródiája láttára, jóllehet a nővére-nek minden lépését nagyon elítélte.

Lecsavarta a lámpát, eldobta a tollat, rácsapott az asztalra és kinézett a sötét ablakon.

Halálós esőndösség uralkodott a parkban. A hold fénye rávetődött a fákra és a bokrokra és zöldes színben játszadoztak az ablaküvegek. Az ablak alatt egy árnyék ide-oda vetődött, aztán halk suttogás közben eltűnt a fák között. Szergejevics Hippolit az ablakhoz ment és látta, amint a fák között Masa fehér ruhája eltűnt. Sebaj... — gondolta Szergejevics Hippolit. — Hadd szeressen legalább a szobalány, az urnője ugy is csak játékot űz a szerelemmel.

III.

Lassan multak a napok. Ugy hullottak az örökkévalóság oceanjába, mint az idő apró esőpeli, és valamennyi unalmasan egyforma volt. Új impressziókat alig hozott egy-egy nap. Fáradságos volt a munka, mert a perszél napsugár, a park kábító illata és az ábrándos, holdfényes éjszakák úgy ránehezdedtek az ember lelkére és édes tünyság vett erőt mindenkin. Szergejevics Hippolit lassan-lassan beleléte magát a semmivételebe és napról-napra halasztotta, hogy majd komolyan hozzálát a munkához. Néha-néha unatkozott is és szemére vetette magának a télen-ségét és akaraterejének megdöbbenő hiányát. De hiába, ez se hozta meg a munkához való kedvet. Végre is lustaságát azzal magyarázta, hogy energiát gyűjt a munkához. Reggelenként, mikor mély alvásából fölébredt, élvezettel kinyújtózott és jóleső érzéssel vette tudomásul, hogy milyen acélosak az izmai, milyen hajlékony a teste és milyen mélyen és szabadon veszt lélegzetet.

Nővére csunya szokása, a mindenáron való filozofálás, gyakran bosszantotta. Lassan-lassan azonban megszokta Szergejevna Erzsébet a gyöngéjét és olyan ügyesen és tapintatosan tudta bizonyítani, hogy milyen haszontalan dolog a bölcsekedés, hogy Szergejevna Erzsébet

Felső-Tiszavidéki: 100 mm. 79.3 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f.
Fehérmegyei: 100 mm. 76.7 k. 7 K. 90 f.
Pestvidéki: 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77.8 k. 7 K. 65 f. nedves, 300 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 65 f. száraz, 100 mm. 76 k. 7 K. 65 f. száraz.
Bácskai: 200 mm. 77 k. 7 K. 97½ f.
Mind három hónapra.
Arpa: 200 mm. 6 K. 40 f., 200 mm. 6 K. 35 f.
Kétszemes mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint kétszemesben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u d a	Kilós	50 kilogramm Ára		Kilós	100 kilogramm Ára		
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig	
Tiszavidéki	6	76	7.76	7.88	80	8.20	8.30
"	"	77	7.90	8.02	81	8.34	8.44
"	"	78	8.04	8.16	82	8.38	8.48
"	"	79	8.18	8.30	83	8.42	8.52
Fehérmegyei	"	76	7.76	7.88	80	8.16	8.26
"	"	77	7.90	8.02	81	8.20	8.30
"	"	78	8.04	8.16	82	8.24	8.34
"	"	79	8.18	8.30	83	8.28	8.38
Pestvidéki	"	76	7.76	7.88	80	8.16	8.26
"	"	77	7.90	8.02	81	8.20	8.30
"	"	78	8.04	8.16	82	8.24	8.34
"	"	79	8.18	8.30	83	8.28	8.38
Bácskai	"	76	7.76	7.88	80	8.16	8.26
"	"	77	7.90	8.02	81	8.20	8.30
"	"	78	8.04	8.16	82	8.24	8.34
"	"	79	8.18	8.30	83	8.28	8.38
Bánási	"	76	7.76	7.88	80	8.16	8.26
"	"	77	7.90	8.02	81	8.20	8.30
"	"	78	8.04	8.16	82	8.24	8.34
"	"	79	8.18	8.30	83	8.28	8.38
Bácska	"	76	7.76	7.88	80	8.16	8.26
"	"	77	7.90	8.02	81	8.20	8.30
"	"	78	8.04	8.16	82	8.24	8.34
"	"	79	8.18	8.30	83	8.28	8.38
"	"	80	8.32	8.44	84	8.42	8.52
"	"	81	8.46	8.58	85	8.56	8.66
"	"	82	8.60	8.72	86	8.72	8.82
"	"	83	8.74	8.86	87	8.86	8.96
"	"	84	8.88	9.00	88	9.00	9.10
"	"	85	9.02	9.14	89	9.14	9.24
"	"	86	9.16	9.28	90	9.28	9.38
"	"	87	9.30	9.42	91	9.42	9.52
"	"	88	9.44	9.56	92	9.56	9.66
"	"	89	9.58	9.70	93	9.70	9.80
"	"	90	9.72	9.84	94	9.84	9.94
"	"	91	9.86	9.98	95	9.98	10.08
"	"	92	10.00	10.12	96	10.12	10.22
"	"	93	10.14	10.26	97	10.26	10.36
"	"	94	10.28	10.40	98	10.40	10.50
"	"	95	10.42	10.54	99	10.54	10.64
"	"	96	10.56	10.68	100	10.68	10.78

Egyéb gabonafélék		Kilós	50 kilogramm ára	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	uj előföldi	70-72	6.70	6.90
	" másodrendű	—	6.60	6.80
Arpa	" takarmány	60-62	6.10	6.40
"	" szénai való	62-64	6. —	6.10
"	" sörtézésre való	64-66	6. —	6.10
Zab	"	38-40	6.60	6.75
Tengeri	ó búságti	—	0. —	0. —
	" másodmú	—	5.80	5.80
Repe	uj káposzta	—	—	—
	" búságti	—	—	—
Kétes	"	—	4.60	5. —

A határidőszület folyamán a következő kölcsök történtek:
Buza októberre . . . 8.09-8.10-8.12-8.11
Áprilisi buza 1902. . . 8.46-8.47-8.49-8.48-8.48
Rozs októberre . . . 6.75-6.77-6.76
Zab októberre . . . 6.33-6.35-6.34
Tengeri augusztusra . . 5.27-5.28
Májusi tengeri 1902. . . 5.16-5.19-5.18-5.17-5.18
Augusztusi repe . . . 13.35-13.45

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:
Buza októberre . . . 8.11 " 8.12 "
Áprilisi buza 1902. . . 8.48 " 8.49 "
Rozs októberre . . . 6.75 " 6.76 "
Zab októberre . . . 6.33 " 6.34 "
Tengeri augusztusra . . 5.27 " 5.28 "
Májusi tengeri 1902. . . 5.17 " 5.18 "
Repe augusztusra . . . 13.45 " 13.55 "

Délután fél 5 órakor zárul:
Buza októberre . . . 8.11-8.12
Buza áprilisi . . . 8.48-8.49
Rozs októberre . . . 6.75-6.77
Zab októberre . . . 6.33-6.34
Tengeri aug.-ra 1902. . . 5.27-5.28
Májusi tengeri 1902. . . 5.15-5.16
Repe augusztusra . . . 13.35-13.45

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde kedvezőbb külföldi és bécsi hírekre szilárd irányzattal nyílt meg és a forgalomba került értékek némileg emelkedtek is, később azonban berlini alacsonyabb jegyzésekre az értékek lemorzsolódtak és gyengén zártak.

Valuta és érvény váltózatlan.
Az előtőzsde: csendes.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 628.25-631.—, Államvasutak 631.60-633.50, Jelzálogbank 441.50-442.—, Rimamurányi 430.— korona.
A déli tőzsde nyugodt.
Jegyzték: Magyar hitelrészvény 639.—640.—, Osztrák hitelrészvény 628.75-630.75, Államvasutak 631.60-633.25, Jelzálogbank 440.50-441.—, Rimamurányi 440.50-441.50, Közüti vasut 575.—576.— korona.

Forgalomba került tovább: Fővárosi takarékpénztár 2090.—2110.—, Ganz és társa 2750.—, Magyar villamosági 232.—, Városi vasut 231.—232.— korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:
Osztrák hitelrészvény 629.—, Magyar hitelrészvény 639.—, Leszámlító bank 429.—, Rimamurányi vasúti részvény 440.—, Osztrák-Magyar államvasut 630.50, Közüti vasut 574.—, Villamos vasut részvény 281.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következők ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag: lucerna magyar —, korona, vörös aprószemű —, korona, vörös erdélyi —, korona, vörös bánási —, korona, középsemű —, korona, nagyszemű —, korona.

korona. Disznózsír: budapesti: 49.—49.50 korona, vidéki —, korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki —, korona, városi 4 darabos 41.—41.50, korona, 3 darabos 42.50-43.—, korona, füstölt —, korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.—12.25 korona 120 darabos —, korona, 100 darabos 13.25-13.75 korona, 85 darabos 15.—15.50 korona, azonnali szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.50-11.—, korona, 100 darabos 11.75-12.25 korona, 85 darabos 13.25-13.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 19.25-20.—, korona, szerbiai 17.75-18.25 korona, azonnali való szállítással.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, augusztus 2. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A határidőszületben a részvétel ma is nagyon gyöngybe volt s ennek következtében még a külföldi szilárdabb jelentések sem hatottak élenként.

Buza tavaszra 8.64-8.65, zab ősze 6.67, tengeri szeptember-októberre 5.66, júniusra 5.47-5.45, buza ősze 8.29-8.30, rozs ősze 7.14-7.15, tengeri július-augusztusra 5.54-5.56, repe augusztus-szeptemberre 14.—14.20 korona.

Zárlatkor: buza ősze 8.30-8.31, zab ősze 6.63 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén szilárd az irányzat.
Déli tőzsde csendes, nyugodt.
Zárlat csendes, javult.

Bécs, augusztus 2. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 113.—, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 144.25, Magyar vasúti kölcsön sorsjegye 100.35, Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.50, Magyar leszámlító- és pénzváltóbank 426.—, Rimamurányi vasútrészvény 441.—, Magyar koronajárdék 92.90, 4%-os Magyar földterem. kötvény 92.30, Magyar hitelbank részvény 638.—, Magyar nyereségny. kölcsön sorsjegye 170.—, Kassa-oderbergi vasúti részvény 351.—, Magyar kereskedelmi bank —, Magyar cukoripar —.

Bécs, augusztus 2. (Osztrák értékek zárlata.) 4%-os papírjárdék 98.95, 4%-os osztr. aranyjárdék 113.45, 1880-os sorsjegye 139.25, Osztrák hitelrészvény 388.50, Angol-osztrák bank 269.—, Bécsi bankjegyek 437.50, Osztrák-magyar bank 1675.—, Déli vasut 88.50, Dunagőzhajózási részvény 780.—, Dohányrészvény 284.—, Császári és királyi arany 113.33, Német bankváltó 117.25, 4%-os osztr. járdék 98.90, Osztrák koronajárdék 92.90, 1884-iki sorsjegye 207.50, Osztrák hitelintézet részvény 638.—, Unionbank 530.50, Osztrák Landerbank 402.—, Osztrák-magyar államvasut 630.50, Elbavölgyi vasut 483.—, Alphei bányarészvény 415.50, 20 frank arany 19.02, Londoni váltó 239.00, Bécsi tramway Ltt B. 229.—, Bécsi Tramway Ltt A. 232.50, Lipót kőhő 375.—, Az irányzat nyugodt.

Bécs, augusztus 2. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 629.—, Magyar hitelrészvény 638.—, Angol-Osztrák bank 270.—, Bécsi bankjegyek 438.—, Union bank 530.50, Landerbank 402.50, Osztrák-magyar államvasut részvény 630.50, Déli vasut 89.—, Elbavölgyi vasut 483.—, Északnyugati vasut részvény 474.—, Dohányrészvény 284.50, Rimamurányi vasut 442.—, Alphei bányarészvény 417.—, Májusi járdék 98.95, Magyar korona járdék 92.90, Török sorsjegye 100.50, Német birodalmi márká 117.32-40, Napoleon d'or —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, augusztus 2. (Tőzsdéi tudósítás.) A mai tőzsde megnyitáskor a bankértékek tegnapoz képest jobban tartottak magukat a Nationalbank für Deutschland részvényeinek emelkedése, aminek oka Landau-Kögen főközségnek a bank felügyelőbizottságából való kilépése volt. Középszerűségek gyengültek arra a hírre, hogy a kocsizás és pórszén fogyasztásában csökkenés állott be. Kanada-Pacific részvények Londonra szilárdak. Belföldi járdékok élénke. Birodalmi kölcsön emelkedő. A második tőzsdéorán az üzlet nyugodt volt. Bankok egyenlőtlenek. Bányarértékek részben javultak. Zárlat után az irányzat gyöngybe volt. Magánkamatláb 2 1/2%.

Berlin, augusztus 2. (Zárlat.) 4%-os papírjárdék —, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.—, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 94.—, Osztrák-magyar államvasut 135.25, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.25, Alphei bányarészvény —, Disconto-Commandit 169.50, Altalanos villamosági Edison 173.25, Gelsenkircheni 158.25, Laura-kőhő 176.25, 4%-os osztr. járdék 99.25, 4%-os magyar aranyjárdék 100.—, Osztrák hitelrészvény 197.40, Déli vasut 21.90, Károly Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.15, 4%-os új orosz kölcsön 95.80, Török dohányrészvény —, Olasz járdék 97.25, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 147.60, Harpeni 148.25, Az irányzat igen csendes.

Berlin, augusztus 2. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék 100.—, Magyar koronajárdék 94.—, Osztrák hitelrészvény 197.40, Osztrák-magyar államvasut 135.10, Déli vasut 21.90, Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegyek 216.05, Buschtchradai —, Orosz bankjegyek —, (Ultimeo) Lombard —.

Hamburg, augusztus 2. (Zárlat.) 4%-os osztr. járdék 98.75, 1880. sorsjegye —, Déli vasut 21.75, 4%-os osztrák aranyjárdék 100.85, Osztrák hitelrészvény 197.—, Osztrák-magyar államvasut 135.—, Olasz járdék 97.—, 4%-os Magyar aranyjárdék 100.25, Az irányzat csendes.

Frankfurt, augusztus 2. (Zárlat.) 4%-os papírjárdék 99.40, 4%-os osztrák aranyjárdék 100.93, Magyar koronajárdék 93.95, Osztrák-magyar bank 119.80, Déli vasut 22.—, Elbavölgyi vasut —, Londoni váltóár 204.17, Bécsi bankjegyek 411.80, Villamos részvény 122.—, 3%-os magyar aranykölcsön 83.60, 4%-os osztr. járdék 99.10, 4%-os magyar aranyjárdék 98.85, Osztrák hitelrészvény 198.10, Osztrák-magyar államvasut 135.50, Északnyugati vasut —, Bécsi váltóár 861.66, Párisi váltóár 811.16, Unio bank —, Alphei bányarészvény 210.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 2. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 197.25, Német bank —, Disconto

169.80, Bertini kereskedelmi bank 130.25, Gelsenkircheni 158.90, Harpeni 149.50, Laura-kőhő 176.00, Olasz járdék —.

Páris, augusztus 2. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.75, Osztrák Landerbank —, 3%-os francia járdék 101.32, Ottománbank 531.—, 3 1/2%-os francia járdék 101.62, Alphei bányarészvény —, Déli vasut —, 4%-os magyar aranyjárdék 101.15, Párisi bankrészvény 1048.—, Olasz járdék 98.80, Francia törleszt. járdék —, Osztrák földterem. intézeti részvény 1212.—, Török dohányrészvény 317.—, Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 2. A sertésüzlet irányzata változatlan.
A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) 80-82 fillér, Oreg közép (párónként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillér, Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 87-88 — fillér, Fialat közép (párónként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 86-88 — fillér, Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 86-87 fillér, — II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillér, Közép (párónként 240-280 kilogramm súlyban) — fillér, Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér, — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillér, Közép (párónként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillér, Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillér, IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér, Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér, — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 87-88 fillér, Közép (párónként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 86-87 fillér, Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 86-88 fillér.

Sertésüzlet szám 1901. július 31. napján volt készlet 47.137 darab. — 1901. augusztus 1. napján lehajlatott 260 darab, 1901. augusztus 1. napján elszállított 257 darab, 1901. augusztus 2. napjára maradt készletben 47.140 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 2. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Demeter György dévai kir. ügyéségi imokot a nagyszabedű kir. törvényszékhez irnokkák: — a belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Liptó vármegyében a gombási anyakönyvi kerületbe Baross Géza jegyzői imokot, a születések és halálozások anyakönyvezésére szorítottok hatáskörrel anyakönyvezetői helyettesítésre; — a szegedi kir. itélőtábla elnöke Wanie Rezső szegedi kir. törvényszéki díjtalan joggyakorlókot díjas joggyakorlókot; — a beszercei pénzügyigazgatóság Szakács Károly beszerceibányai díjas adóhivatali gyakovorkot a naszdói kir. adóhivatali díjas gyakovorkot; — a tencseni kir. törvényszék elnöke Sisovszky István tencseni lakost a tencseni kir. járásbíróshoz III. osztályu hivataloslagá nevezte ki.

Kinevelés. Az igazságügyminiszter dr. Papp Kornél máriaradnai kir. járásbíróshoz aljegyzőt az aradi és Smál Gyula csikszereadi kir. törvényszéki aljegyzőt a csikszereadi kir. ügyesség kerületbe ügyességi megbízottakkal rendelte ki. Némegaprosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy Plessek András kolozsvári lakos vezetéknévét Balogra átválttathassa.

Pályázatok. A budapesti kir. magyar tudomány-egyetem gyógyszerárú intézeténél egy szolgálati állás hat heti határidőn belül; — a glinai kir. adóhivatalnál adószentármoki állásra 14 nap alatt; — a sárvári kir. járásbíróshoznál telekönyvi átalakított díjok állásra két hét alatt; — a vasvári kir. járásbíróshoznál segédtelekönyvezetők állásra két hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, augusztus 2.

A légnymás ismét emelkedik. A depressziók elvesztették azt alakjukat és nyugati és keleti Európát egy-egy maximum borítja. Közöttük az alacsony nyomás széles sávban terül el a kontinens középső részén.

Az idő Európaszerte változékony, széles és Oroszországot kivéve mindenütt zivataros volt.

A hőmérséklet csaknem mindenütt süllyedt.

Nálunk tegnap délután borulás és zivatarkezdés indult meg, amely mára kevés kivétellel az egész országra kiterjedt. Erősebb eső és jégverés az Alföldön volt.

A melegség csökkent.

Küldés. Változékony, széles idő várható, helyenkint zivataros esőkkel és további lehűléssel.

Viz állás.

	Aug. Aug.		Aug. Aug.
	1. 2.		1. 2.
	méter		méter
Inn	Schlinging 1.70 1.08	Time	M-Szilgyot 0.49 0.40
Duna	Pannau 2.45 2.61		Tekubaha 0.15 0.18
	Lana 0.14 0.16		V-Namény 0.39 0.17
	Bécs 0.31 0.34		Tokaj 0.05 0.12
	Pozsony 1.79 1.70		Tisza-Fürdő 0.04 0.02
	Komárom 2.40 2.32		Szolnok 0.02 0.01
	Endapost 2.02 1.92		Csongrád 0.06 0.01
	Feké 1.62 1.54		Szeged 0.84 0.71
	Mohács 2.50 2.43		Török-Bocsa 0.48 0.42
	Gombos 2.85 2.05		Titel 0.01 0.01
	Ujvidék 2.15 2.23	Óndova	Bárta 0.30 0.31
	Pancsova 1.12 1.12		Topolya 1.04 1.04
	Orsova 1.91 0.01	Bodrog	Zemplén 0.40 0.37
Morva	Magyarfalva 0.40 0.31		Sajó 1.48 1.44
Vág	Zselina 0.01 0.19	Hornád	H-Németi 0.16 0.10
	Trencsén 0.24 0.23	Berettyó	Margita 0.38 0.14
	Szék 0.50 0.50		B-Ujfal 0.38 0.38
Kába	Sz.-Góthárd 0.16 0.16	Kőrös	Cuccsa 0.01 0.01
	Sárvár 0.06 0.03		N.-Várad 0.01 0.05
	Győr 2.05 2.02		Bélenyes 0.01 0.01
Dráva	Pettau 1.50 1.25		Tenke 0.10 0.10
	Zákány 0.11 0.01		Gurshome 0.01 0.01
	Bárcs 0.72 0.67		Borosján 0.13 0.16
	Enád 0.01 0.16		Bákcs 0.22 0.14
Mura	M.-Szardah 0.40 0.40		Gyoma 0.13 0.02
Sáva	Zágráb 0.01 0.32	Máros	Gy-Fehérvár 0.26 0.16
	Szék 0.50 0.50		Beauszics 0.06 0.08
	Mitrovics 1.43 1.45		Soborsza 0.01 0.01
Szanics	Déde 0.15 0.18		Arad 0.05 0.84
	Szatmár 0.80 0.01		Makó 0.62 0.83
Krasna	N.-Mafény 0.01 0.01	Temes	K.-Kostly 0.46 0.40
Latorca	Munkács 2.54 0.16	Béga	Kisváros 0.79 0.73
Laborca	Homonna 0.55 0.06		Temesvár 0.01 0.01
Ung	Ungvár 0.72 0.02		Beacserok 1.09 0.07

VALLALAT

Színházak, szórakozó helyek.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 3-án.

Budapest szépe.

Látványos operette 6 képből: Faragó Jenő és Márkus Géza. Zenejét szerzte: Barna Izsó. Kezdeté 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 3-án.

Svíhákok.

Vig operette 3 felv. Zenejét szörte Ziehrer C. M. Magyarosították Föld Aurél és Mérei Adolf. Kezdeté 7 1/2 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. augusztus hó 3-án.

A falusi nász.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta Krémer J. Kezdeté 7 1/2 órakor.

ŐS-BUDAVARA

Ma szombaton esti 6 órától regg. 11 4 óráig fényes kiállítás mellett:

nagyszerű egészen új Varieté-műsor

The Louisiana Amazon Guard

6 néger énekes és táncosnő Louisiana amerikai államból, a világ leghíresebb és legérdekesebb Varieté-különlegessége, valamint a többi újonnan szerződött remek különlegességek feltevével.

— A m. kir. bpesti honvédkerületi zenekar hangversenye. —

A „Folles-Caprice” vendéglátása.

BEN-ALIBY varázsszínháza.

Belpódium 60 fillér. Gyermekeknek 12 éven alól 20 fillér. A kellemes nyári éjszakai mulatós program.

— A földalatti villamos éjjeli 10 óráig közlekedik. —

Társaságok egész éjjel.

Az angol Premier Helical kerékpárok

27 év óta legjobb hírnevük a világon.

Kiadása anyag és munka tekintetében felülmúlhatatlan!

A délafrikai tábori csendőrség

Évek óta a Premier kerékpárokat használja, mert azok a legrosszabb körülmények között is beváltak!

Gyárak (Angolország) Coventry, Nürnberg-Döös-Eger. Kaphatók az eredeti gyári árakon, esetleg előnyös fizetési feltételekkel a magyarországi kőraktárban.

Láng Jakab és Fia

kerékpárkereskedőknél

Budapest, József-körút 41. Flók-üzlet: Rottenbiller-u. 1.

Árjegyzék ingyen.

Saját szakértői javító-műhely.

!! B. Kivánsága !!

szolid kivitelű butorok,

mint szalon-, háló-, ebédlő- és úriszoba, valamint egyes bútordarabok igazán olcsó árban való beszerzését illetőleg a régi elismert hírnevű

Sárkány és Schütz

butorcégnél

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. szám,

a New-York kávéházzal szemben

nyerhet kielégítést.

Árjegyzékkel nem szolgálhatunk.

Eladogatott sorajegyeket saját pénzzel kivált, sokra magasabb kölcsönt adok, esetleg Átveszem a napi árfolyam mellett, de visszazárom megvalósult havi befizetése, a feladatot kifizetem.

PÉNZ

kölcsön sorajegyekre olcsó kamattal. Korduljon bizalommal Budapest legérdekesebb bankházaival egyikezők. Alapítva 1874-ben.

BEIFELD JÓZSEF bankháza Budapest, Károly-körút 1.

Olcsó butor-eladás.

2 asokrény, 2 ajtó fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl	350 frt
2 ág, fényezett	22	1 íróasztal, 3 fiókos	18
1 éjjeli szekrény, fényezett	8	1 hálószoba, matt díofa	100
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett	14	1 hálószoba, faragott	130
2 asokrény, 2 ajtó, díofa, matt	30	1 garnitúra crêpe- vagy bourette-behuzat	55
2 ág, magas, díofa, matt	26	1 garnitúra selyem-behuzat	80
1 éjjeli szekrény, díofa, márvánnyal	8	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 ajt, fiókcs, faragott, márv.	48	1 szalonasztal	10
1 díván, magas támla szőnyeggel	40	1 consoi márvánnyal és tükör	26
1 ebédlő-asztal, díofa, matt	12		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos bútortelepe

Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.

Árjegyzék kívánságra ingyen és bérmentve

Most jelent meg!

ZOLA

legújabb regénye magyarul

Munka

(TRAVAIL)

o Egyedül jogosított magyar fordítás. o

Négy Evangélium

második rész.

Kiadta: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és k. udv. könyvkereskedése Budapest, Andrássy-ut 21.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Heckenast Gusztáv

hírneves zongora-termében

BUDAPEST, most Gizella-tér 2. sz. (a Váci-utca sarkán)

Kaphatók a legújabb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmonikumok. — Ehrhar és fia bécsi; Schiedmayer stuttgarti udvari zongora-gyárak egyedi képviselője. Árjegyzék ingyen.

25372. sz. 1901.

Hirdetmény.

A budapesti kir. törvényszék köz-
hírré teszi, hogy a budapesti kir. közigy-
zői kamara Dr. Stamberger Ferenc
budapesti kir. közigy. előre bejelentett
helyettesül Dr. Band Lajost 375/901.
hkksz. végzésével elfogadta, ki működését
1901. év június hó 19-ik napján meg-
kezdette.

Budapest, 1901. július hó 19-én.

A budapesti kir. törvényszék:

Dr. Rabáry

t. bíró.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétfarkas levelezőlapra
tett megrendelés e-
legendő, hogy meggyőző-
dést szereztél cipőm jó-
ságról, mely ha nem felelne
meg, a pénz haladé-
ktalanul visszaadom.

Minden ci-
pőért egy
évi jótál-
lást juttat-
lak, ha az Általam fölaltat „Guzi” kenőccsel,
melyet ingyen adok, bekeni. Mértéknek elegendő egy
papirlapra harisnyában a lábtalp rajza. Kérje ké-
pes árjegyzékem ingyen.

Férfi s'ima vixcipő 3.— Női zerge cuges vagy
Férfi elegans vix fűzős 3.20 fűzős 3.—
Sárga bagaria fűzős 3.50 Angol box calw. bőr v.
Boxcalw. bőr v. szalon- szalonlók fűzős vagy
lakk, elegans, fűzős 4.— gombos 3.50

Agulár Dávid fia, Deák-tér 6. szám.

Magy. kir. Államvasutak.

Bpest-balparti Üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

Ülő Állomás legott felvételi épületének lebontása és egy új felvételi épület felépítésére ezzel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó szerződési tervezet és költség-számítás az alulírt üzletvezetőség építési és pályafenntartási osztályának hivatalos helyiségében (Téréz-körút 62. sz. I. em.) és a közbányi osztály-munkácsnégnél a hivatalos órák alatt megszereshetők és a tervek betekinthetők.

Jogkörvény és költség felbontozott ajánlatok f. évi augusztus hó 17. déli 12 óráig az általános osztályunknál (Téréz-körút 62. sz. I. C. ajtó) nyújtandók be következő felirattal: „Ajánlat Ülő Állomás építendő felvételi épületre.”

Az ajánlatokhoz az átadott költség-számítás csatolandó. A költség-számításban az egységárak számokkal és betűkkel kiírandók, az egyes tételek kiszámítandók és az eredmény összegezendő.

Bánatpénz feben legkisebb f. évi augusztus hó 16-án, déli 12 óráig 1400 korona, azaz egyezer-negyszáz korona, később azonban vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárnknál (Téréz-körút 62. sz.) letéendő.

Az ajánlatok között a szabad választást jogot fenntartjuk magunknak. Oly ajánlatok, melyekben vállalkások fordulnak elő, nem fogadhatók el. Budapest, 1901. augusztus hó 1-én. Az üzletvezetőség.

(Ütányomat nem díjaztatik.)

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: Józsefkörút 18. szám.

Lévelebeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozóleveleinket a Magyar Szóban

elt hajpomádéból ismét
y tégelyt utánvétellel kül-
ni szíveskedjék.